

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ТРИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина одинадцята

Стенограма пленарного засідання
11 березня 2025 року

Київ 2025

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ТРИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина одинадцята

*Стенограма пленарного засідання
11 березня 2025 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ
Засідання перше
(Вівторок, 11 березня 2025 року)

Частина одинадцята

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...6
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...13
Голосування пропозиції про виклик на пленарне засідання Верховної Ради України міністра закордонних справ України Сибіги А.І.	...14
Відхилення проекту Постанови Верховної Ради України «Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких інших законодавчих актів України щодо утворення та функціонування Київського міського окружного адміністративного суду та Київського міського апеляційного адміністративного суду» (реєстр. № 12368-1 від 07.01.2025)»	...14
Внесення змін до: Закону України «Про державну службу» щодо впровадження єдиних підходів в оплаті праці державних службовців на основі класифікації посад	...18
деяких законодавчих актів України у зв'язку з Рішенням Конституційного Суду України від 14 лютого 2024 року № 1-р(II)/2024 щодо гарантування захисту прав і свобод особи за рішенням Європейського суду з прав людини	...24
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про рекламу» та інших законів України»	...26

Голосування пропозиції про виклик на наступну частину триваючого пленарного засідання Верховної Ради України міністра енергетики України	...30
Голосування пропозиції про виклик на наступну частину триваючого пленарного засідання Верховної Ради України Прем'єр-міністра України, Першого віце-прем'єр-міністра України – міністра економіки України, члена наглядової ради акціонерного товариства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» Милованова Т.С.	...30
Внесення змін до Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» щодо формування комплексного підходу до внутрішньої політики у ветеранській сфері	...31
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про поховання та похоронну справу»	...37
Прийняття постанов Верховної Ради України:	
«Про зміну і встановлення меж міста Пустомит Львівського району Львівської області»	...41
«Про встановлення меж міста Бурштина Івано-Франківського району Івано-Франківської області»	...44
«Про зміну і встановлення меж міста Ромни Роменського району Сумської області»	...48
Розгляд проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту інформації та кіберзахисту державних інформаційних ресурсів, об'єктів критичної інформаційної інфраструктури»	...50

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
11 березня 2025 року, 12 година 9 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю вашу увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою усі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

У разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні колеги, вчора, 10 березня, ми святкували 160 років від першого публічного виконання Державного Гімну України. Вчора був День Державного Гімну України.

Тож давайте за нашою парламентською традицією розпочнемо роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні колеги, триває 12-й рік від початку російської збройної агресії проти України та четвертий рік повномасштабного вторгнення. Ми висловлюємо щиру подяку всім воїнам і ветеранам, які самовіддано стали на захист державного суверенітету та територіальної цілісності України. Дякуємо за вашу громадянську відвагу, непохитність, стійкість і силу духу.

Вшануємо хвилиною мовчання світлу пам'ять захисників і захисниць, які віддали своє життя за свободу та незалежність України, а також усіх безневинних жертв російської агресії.

(Хвилина мовчання).

Прошу сідати.

Шановні колеги, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися надати час (до 3 хвилин) для виступів уповноважених представників депутатських фракцій і груп. Прошу записатися на виступи.

Бакунець Павло Андрійович, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний пане головуєчий! Дорогі народні обранці! Дорогий український народ! Сьогодні, як і зазвичай, я прибув на роботу з прикордоння Львівщини, яке славиться багатьма легендарними, як 24-а бригада, і новоствореними військовими одиницями, яке славиться багатьма героями. Відтак там багато родин наших героїв, які, на жаль, віддали життя за Україну, родин наших військовослужбовців, які сьогодні забезпечують нам можливість працювати, родин зниклих безвісти, родин полонених. Я кожного разу з цієї трибуни закликаю все-таки звернути більше уваги на ці родини, вони найбільше докладаються до нашої спільної перемоги, до захисту України.

Добре, що вже хоча б у порядку денному з'явився рамковий законопроект про ветеранську політику, однак нам ще потрібно багато працювати, аби надати соціальні гарантії родинам наших захисників. Вважаю, найкращою соціальною гарантією, яка потребуватиме нуль виплат з державного бюджету, – прийняття рішення про нульове розмитнення для учасників бойових дій, це буде реальний крок назустріч. Люди справді побачать, що зможуть щось зробити краще для себе і своєї родини за те, що обороняють нас. Закликаю включити цей законопроект до порядку денного.

Також з цієї трибуни хочу нагадати, що відбулося жахиття – 13 березня 2022 року був великий ракетний удар по Яворівському полігону, що, на жаль, забрав життя багатьох людей, було багато поранених. Це люди, які проходили навчання і вже мали їхати на фронт. Нещодавно стався подібний випадок на полігоні у Дніпропетровській області, де люди також проходили навчання, – були жахливі прильоти і жахлива смерть.

Закликаю з цієї трибуни Президента нашої країни все-таки підписати прийнятий тут закон (проект [№ 9110](#)), яким забезпечуються соціальні гарантії та хоча б мінімальні виплати родинам військовослужбовців, що, на жаль, загинули у навчальних центрах і під час навчання у військових частинах, не на фронті, а в тилу. Вкрай важливо підтримати і ці родини.

Ми дякуємо нашим героям. Вічна слава полеглим героям! Слава живим нашим героям! Хай Бог оберігає усіх вас, наші захисники.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакумов Олександр Сергійович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173,

Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуєчий, прошу передати слово народному депутату Михайлу Лабі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Лаба. Будь ласка.

ЛАБА М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, колеги! Нові оборонні пакети, зміцнення протиповітряної оборони та ще більше інвестицій у наш оборонно-промисловий комплекс. За кілька тижнів європейські країни ухвалили десятки рішень для збільшення підтримки України. Сильні позиції на фронті та сильна дипломатія мають діяти разом для справедливого і тривалого миру. За лідерства США та у співпраці з усією Європою це абсолютно досяжно. Мир – наша спільна мета.

Президент України Володимир Зеленський в одному зі своїх крайніх звернень до українського народу наголосив, що дякує всім партнерам, які щодня разом з Україною наближають для всіх наших людей мир. Так, у всіх нас є великі очікування від подій на зовнішньополітичному майданчику в найближчі місяці. Часткове припинення вогню росією, зупинка далекобійних ударів та бойових дій у Чорному морі стануть першими кроками для встановлення реального миру, як наголошував Володимир Зеленський. Це має бути примус росії до встановлення режиму тиші в небі – заборона на використання ракет, далекобійних дронів та авіабомб – і на морі також, що гарантує нормальне судноплавство.

Єдність ззовні та всередині. Це і про зовнішні меседжі наших державних інституцій і партнерів у війні. Звісно, всередині країни – це коли без відповідних політичних «кричалок», а із зосередженням на конструктивній роботі кожного і з кожним.

Єдність – це коли бойові генерали чують ротних керівників взводів, батарей, відділень, а ті у свою чергу – військовослужбовців, яких подекуди фінансово карають необґрунтованими чи безглуздими грошовими стягненнями за геть малозначні порушення, що деморалізує як особовий склад, так і кожного бійця на передовій.

Єдність – це коли органи Міністерства внутрішніх справ України сприяють бізнесу не лише ближньому, а й всьому на території їх відання, коли на органи місцевого самоврядування не чиниться тиск там, де і не повинно бути таких ситуацій.

Єдність – це коли військові частини просять у Міністерства внутрішніх справ приміщення і ділянки, які роками не використовуються і все це робиться у максимально короткий строк, конструктивно, рухаючись одне одному назустріч, а не навпаки.

Єдність – це коли Міністерство освіти і науки України за п'ять років уже могло б зробити аудит баластових об'єктів, що не використовуються роками

власниками майна, та водночас вони не передаються у відання внутрішньо переміщених осіб чи необхідних профільних установ у громадах.

Єдність – це коли дії органів державної влади синхронізовані із запитом суспільства, громадян на відповідних територіях з урахуванням позицій органів місцевого самоврядування.

Єдність – це коли соціальний пакет, захист, потреби населення моніторяться державою та органами місцевого самоврядування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Костенко, фракція «Голос». Будь ласка.

Соломія Бобровська. Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А., *член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Слава Україні! Фракція «Голос». Насамперед я хотіла би сьогодні подякувати силам оборони за чудову ніч, яка палала в москові та підмосков'ї, включно з їх рапортами, як відповідь на безсонні українські ночі і те, що ми неспроможні зробити, зокрема без допомоги наших далеких і близьких «союзників». У ці важкі тижні, навіть скажу так, надважкі тижні, особливо з такою словесною діареєю з боку наших основних партнерів, мені здається, що ми дуже часто любимо повертатися до історії. Хотілося б пригадати історію Великої Британії 1941 року, коли Штати змушували британців підписати під час бомбардування Лондона домовленості про те, щоб згодитися на мир, бо краще мир, ніж бомбардування, і розповідали їм про проблеми з мобілізацією. Та сама історія відбувається сьогодні в нас.

А ще були події у Фінляндії в 1940 році, коли Гельсінкі бомбардували, їх змушували підписати ті самі домовленості про мир, підготовлені Молотовим, а Фінляндія вже була розподілена між східними та західними союзниками.

Але обидві країни вистояли перед агресором, не підписавши це, і зберегли свою державність. Ми сьогодні трошки на іншому щаблі і, на відміну від УНР, на щастя, маємо нині свою державу, яка з відновлення вже налічує 33 роки.

Знаєте, попри те, що наші «союзники» схилиють жертву, а не агресора, вважаю, що найважливіше в ці дні, важкі дні переговорів, пам'ятати одну річ – не впасти перед пострілом. І пам'ятати, що найважливіший і найцінніший ресурс – це всі ми, це українці, які нині стоять і боронять.

Я хочу подякувати Збройним Силам України за те, що вони – наші герої, люди абсолютно іншої відважності, тримають переговори на тих позиціях, на яких сьогодні стоїть Президент. Тому що тримаючи фронт, у нас є можливість виборювати кращі умови для миру і переговорів.

Я хотіла би звернутися, зокрема, до уряду і Офісу Президента. Перед моїм виступом колеги говорили про те, які закони не підписані. Вкотре хочу нагадати про закон (проект [№ 7180](#)), який три роки лежить в Офісі Президента, його направлено на підпис Президенту, він стосується руху опору і тих людей,

які виконують важкі завдання насильницького та ненасильницького спротиву на тимчасово окупованій території України. Ці люди виконують свої завдання фактично нелегально, а відтак жодного захисту від держави не мають.

А ще закон (проект [№ 9559-д](#)), яким передбачається виділення коштів органами місцевого самоврядування для закупівлі, зокрема, озброєння.

Не чуючи українців або ігноруючи нас і не розв'язуючи внутрішні проблеми, ми дійдемо до пастки, до зневаги з боку нас самих, суспільства, яке є тут, зокрема до Президента, швидше, ніж це зроблять будь-які «союзиянти». Мені здається, що опора в нас самих, час це зрозуміти і Офісу Президента, і Президенту України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Гнатенко, група «Відновлення України». Будь ласка.

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги! Шановний український народ! Сьогодні, 11 березня, у Саудівській Аравії відбувається зустріч української та американської делегацій. Ця подія – важливий крок до миру. Україна хоче миру. Маємо сподівання, що спільними зусиллями з нашими партнерами ми наблизимо цей день.

Ми вдячні президенту Трампу та всьому американському народу за підтримку України і закликаємо продовжити системну співпрацю. Ця співпраця має укріплюватися, зокрема в економічній сфері та на взаємовигідних умовах. Усі угоди, які сприятимуть досягненню цієї мети, будуть корисними для обох наших держав.

Без сумніву, ми підтримуємо пропозицію Президента Зеленського щодо перемир'я: тиші на морі та в небі, безпеки енергетичної інфраструктури та обміну полоненими. Але майбутній мир – це не лише перемовини. Ми маємо бути сильними, це наша внутрішня сила і готовність до змін. Нам потрібна нова бюджетна політика. Ситуація у світі змінюється, зовнішня фінансова допомога може бути меншою, ніж ми сьогодні сподіваємося, тому маємо бути готовими до всіх сценаріїв, Україні необхідна внутрішня бюджетна мобілізація. Ми повинні розраховувати на себе.

На чому має триматися бюджетна політика? На трьох основних стовпах: забезпечення армії, адресна допомога (соціальна підтримка) та оперативне відновлення. Армія – це наша безпекова складова. Соціальна підтримка – це турбота про людей. А відновлення – це майбутнє нашої країни. Люди мають бачити конкретні результати, а не просто чути обіцянки. Особливо це стосується внутрішніх переселенців, бо чим швидше держава забезпечить їх базові потреби: житло, робота, доступ до необхідної інфраструктури, тим швидше мільйони

наших співвітчизників повернуться до нормального економічно активного життя на нашій території.

Але ми знаємо ганебні приклади, коли кошти платників податків витрачаються неефективно. Ось один із останніх випадків: Лисичанська міська військова адміністрація купила для переселенців дитячий табір у селі Войнівка на Кіровоградщині за 35 мільйонів гривень, він був у жахливому стані, ще 35 мільйонів спрямували на його ремонт. І що в підсумку? Об'єкт у глухому селі, де немає шкіл, садочків, лікарень, навіть магазинів. За 70 мільйонів гривень можна було б придбати десятки квартир у містах, де люди могли б нормально жити і спілкуватися. Такі рішення – це знущення над людьми і марнотратство.

Водночас є і хороші новини: програма «Відновлення» для ВПО почала діяти, перші 50 родин переселенців придбали житло за сертифікати. Це стало можливим завдяки тому, що ми разом з урядом перерозподілили на компенсацію зруйнованого житла 15 мільярдів гривень. Кошти спрямують на подальшу оплату, тобто ще на 3,5 тисячі сертифікатів. Це початок, і нам потрібно набагато більше. Сподіваюся на...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Миколайович Папієв, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановні народні депутати України! Шановні громадяни України! По-перше, ми вдячні Збройним Силам України за їх мужність і героїзм. По-друге, ми бажаємо делегації України, яка зараз на переговорах у Саудівській Аравії, успіхів у переговорах і виконання директив Президента України.

Хотілося б наголосити на тому, що переговори треба по-різному проводити, зважаючи на те, чи ти говориш з кадровим чиновником, кар'єрним чиновником, чи з бізнесменом, який став чиновником. З кадровим чиновником, наприклад, якщо мова йде про втрачене майно тимчасово переміщених осіб, то потрібно говорити про статтю 17 Загальної декларації прав людини, статтю 1 Протоколу 1 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Коли ж потрібно говорити з чиновником, який прийшов з бізнесу, то треба звертати увагу на непорушне право власності, тобто ті речі, з якими ця людина працювала все життя, те, що дало їй статки в цьому житті.

Наприклад, коли я спілкувався з конгресменами і сенаторами, розказував про втрачені території та все інше, то таке враження, що розмовляєш з людьми, які, ну, неначе в якусь комп'ютерну гру грають. Коли ж починаєш переконувати і наводити аргументи, що в Україні на сьогодні 4 мільйони 647 тисяч тимчасово переміщених осіб, це майже 2 мільйони сімей, кожна з яких втратила квартиру чи будинок на територіях, окупованих росією, якщо в середньому – 50 тисяч

доларів на сім'ю, то це вже 100 мільярдів, а якщо додати ще комунальне майно територіальних громад: школи, дитячі садочки, заклади охорони здоров'я та багато іншого, то ще збільшуємо – на 200 мільярдів доларів.

Тобто коли Президент України каже, що Україна сьогодні претендує на 300 мільярдів доларів арештованих російських активів, це абсолютно співпадає з тим (майном і власністю), що втратили територіальні громади і тимчасово переміщені особи.

Тому, якщо буде відбуватися підготовка до мирної угоди, тієї, що обговорюється, треба, щоб у ній обов'язково були зазначені потреби людей, громадян України, тимчасово переміщених осіб, захист їх законних прав та інтересів, питання щодо компенсації втраченого майна. Це буде абсолютно прийнятним та відповідатиме інтересам людей, інтересам України і принципам справедливого миру.

Бажаю Україні та нашим Збройним Силам перемоги на фронті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Іванович Батенко, група «Партія «За майбутнє».
Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І., *член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець).* Шановні колеги, ми думаємо, що 2025 рік стане, імовірно, ключовим для завершення цієї жорстокої та неспровокованої Україною війни. Залишається лише з'ясувати, у кого ключі до завершення цієї війни і які в кого козири, а також хто і як ними буде розпоряджатися.

Ми вважаємо, що основний козир, яким володіє Україна, – це Збройні Сили України, загартовані на полі бою, вони гарант нашої безпеки і нашої перспективи. І вони переважно відкривають нам вікно можливостей сьогодні. Як правильно хтось зазначив, треба менше гратися у месіанство, думати насамперед про власну безпеку, а не говорити про безпеку для всього натовського флангу, який має гарантовану парасольку військового захисту.

Ми сподіваємося, що зустріч української делегації з американськими союзниками сьогодні у Саудівській Аравії нормалізує відносини у військово-політичній сфері, а також окреслить конкретні кроки до довгоочікуваного та вистражданого миру.

Ми більш ніж переконані, що без підтримки народу Америки, президента Сполучених Штатів, Конгресу, двопартійної системи Україна не вистояла б у цій війні. Подальша підтримка США для нас життєво необхідна. Сподіваємося на швидкі рішення Сполучених Штатів щодо продовження постачання критично необхідної для фронту і тилу зброї та військової допомоги, ясності щодо обміну розвідувальними даними. Усе, що залежить від парламенту, без торгу національним суверенітетом, ми повинні зробити, бо це перспектива виживання держави і політичної нації.

Ми також сподіваємося на наших європейських партнерів, які продовжують військову і фінансову допомогу, зокрема в рамках *Ukraine Facility*. Важливі рішення щодо цього парламент має ухвалити на найближчих засіданнях.

Ми сподіваємося на посилення санкційного тиску з боку Європейського Союзу на росію, зокрема щодо енергетичного сектору, який досі приносить найбільші прибутки країні-агресору і дає змогу продовжувати війну.

Цей рік має стати переломним, попри підніжки, які Україні ставлять деякі проросійські європейські лідери, у переговорах щодо вступу України до ЄС. Україна виконала всі умови для відкриття переговорних кластерів, ми очікуємо, що під час польського головування в Раді ЄС вирішення питання вступу до Європейського Союзу буде суттєво пришвидшено.

Ми вдячні Сполученому Королівству та Франції, які виступили фронтменами щодо підтримання миру в Україні, наближаючись до вирішення питання створення міжнародних сил безпеки.

Україна вистоїть. Ми не одні. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федина, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово моєму колезі Артуру Герасимову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артур Володимирович Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні народні депутати, чи пам'ятаєте ви, хто є найкращим українським дипломатом і переговорником? Так от, я вам нагадаю – це Збройні Сили України. Чим міцніше вони стоять, чим потужніше б'ють окупанта, тим сильніші позиції України на будь-яких перемовинах. Тоді чим мала би займатися Верховна Рада і вдень і вночі? Звісно, посилювати наші сили оборони, особливо коли через дипломатичні помилки призупинено постачання озброєння та даних розвідки, коли ситуація на Курщині, Донеччині, Харківщині погіршується, коли воїни криком кричать, що їм не вистачає ані дронів, ані засобів РЕБ, ані техніки. Але чомусь влада думає про що завгодно, крім найважливішого, і це відображається на порядку денному.

Петро Порошенко щотижня на фронті, і ми чуємо одне і те саме вже більше року: віддайте військовий ПДФО бригадам напряду, щоб вони швидко і ефективно закривали найбільш нагальні потреби. Зараз критичний момент, нам треба єднатися навколо нашої армії.

Перемовини у Саудівській Аравії. Знову ми бачимо, що з доленосних переговорів просто викреслили усіх, зокрема і Верховну Раду. Знову ставка на п'ять-шість уявних менеджерів Офісу Президента, які за останні місяці не те, що не посилили, а значно послабили міжнародну антипутінську коаліцію, яку наша команда з нуля формувала з 2014 року. Позиція України була б сильнішою точно, якби активно працювала парламентська дипломатія, а для цього треба скасувати протизаконні обмеження, які ввела влада для парламенту, та повернутися до внутрішньої єдності.

Повернутися до єдності – це також означає негайно скасувати протизаконні та абсурдні санкції проти лідера опозиції Петра Порошенка, бо накладені обмеження б'ють і по нашому війську, адже майже 7 мільярдів гривень власних коштів Петро Порошенко витратив на допомогу армії. Тепер цю допомогу зривають руками пана Зеленського.

Якщо ви думаєте, що цими санкціями підвищуєте власні рейтинги, то я вас розчарую. Коли ви заблокували на сайті Офісу Президента реєстрацію петиції про скасування санкцій, ми почали збирати «живі» підписи і на цей момент маємо вже понад 145 тисяч. Люди обурені протизаконними діями влади. І це ми ще не говоримо, що влада повним ходом готується до виборів. Однією з ознак цього є законопроект [№ 10311](#), яким військовослужбовцям Національної гвардії України дається дозвіл офіційно застосовувати проти свого народу бойову зброю, бойові гранати. Ви тільки вдумайтеся! Крім того, їм хочуть дозволити штурмувати цивільні приміщення. Треба пояснювати, кого ця влада боїться більше – путіна чи власного народу? Люди вимагають від нас єдності, уряду національного порятунку, спільної роботи на дипломатичному фронті, але насамперед ефективного посилення армії.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Зважаючи, що всі виступили, рухаємося далі.

Шановні колеги, давайте проведемо сигнальне голосування.

Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань порядку денного пропоную провести сигнальне голосування. Нагадую, необхідно одночасно утримувати сенсорну кнопку та зелену кнопку «За» до появи результатів голосування на табло. Прошу взяти участь у сигнальному голосуванні.

«За» – 178.

Проголосували: за – 178, проти – 7, утрималися – 2.

Гончаренко – з процедури.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Дякую. Шановний пане головуючий, відповідно до Регламенту Верховної Ради України хочу запропонувати викликати на засідання Верховної Ради міністра закордонних справ Сибігу, який сьогодні перебуває на дуже важливих перемовинах у Саудівській Аравії. До речі, правильно, що поїхали, нарешті треба працювати, повертати наших партнерів. Але дуже не хочеться дізнаватися про результати, як завжди, із західних медіа, що і як було маємо ловити звіди.

Друзі, давайте згадаємо, що в нас парламентсько-президентська республіка. Зараз найголовніше питання – це ситуація щодо нашої зовнішньої політики: що діється, на кого ми можемо розраховувати, а також основне, що відбувається у відносинах зі Сполученими Штатами Америки. Тому надзвичайно важливо, щоб після повернення міністр закордонних справ Сибіга в парламенті в четвер чи п'ятницю відзвітував, розказав, як пройшла зустріч, які результати, які наступні кроки.

Прошу поставити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Гончаренка так, як він її озвучив. Прошу голосувати.

«За» – 115.

Рішення не прийнято.

По фракціях і групах покажіть, будь ласка.

Колеги, переходимо до розгляду питань порядку денного.

На ваш розгляд пропонується проект Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких інших законодавчих актів України щодо утворення та функціонування Київського міського окружного адміністративного суду та Київського міського апеляційного адміністративного суду» (реєстр. [№ 12368-1](#) від 07.01.2025)» ([№ 12368-1-П](#)). Питання розглядається за скороченою процедурою відповідно до статті 48 Регламенту Верховної Ради України.

До доповіді від авторів запрошую народного депутата України Власенка Сергія Володимировича. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, шановний

пане головуєчий. Під час голосування за цей закон було порушено як мінімум двічі чинне законодавство, включаючи Конституцію України та статтю 116 Регламенту Верховної Ради України.

Я хочу нагадати, коли в першому читанні приймався законопроект № 12368-1 мого авторства, Верховна Рада не застосувала статтю 116 Регламенту Верховної Ради України, тобто не дозволила включати питання інші, ніж ті, які регулювалися моїм законопроектом. Натомість деякі народні депутати України, а також Кабінет Міністрів України, нехтуючи цим рішенням Верховної Ради, включили до тексту законопроекту поправки до норм, які не були предметом розгляду в першому читанні. Це означає, що грубо і брутально була порушена стаття 116 Регламенту. Це перше.

Друге. На жаль, стало системною хворобою Верховної Ради України голосування поправок за відсутності в залі засідань 226 народних депутатів України, що необхідно для прийняття відповідного рішення.

Ці дві підстави і були резонансом для того, щоб я звернувся з поданням цього проекту постанови.

Стосовно змісту самого закону. На жаль, вчергове це неконституційний закон. Хочу нагадати, що Верховна Рада України провалила голосування за урядовий законопроект [№ 12368](#) про створення Вищого адміністративного суду, натомість прийняла мій альтернативний законопроект. Ці два законопроекти були, як небо і земля, вони мали тотальну відмінність на 180 відсотків. В альтернативному законопроекті ми пропонували створити два суди, це було підтримано у фінальній версії; ми пропонували налагодити юрисдикцію, це теж було підтримано у фінальній версії.

На жаль, нам знову напхали, насадили на голову міжнародних експертів, які будуть визначати систему судоустрою в нашій країні, що неконституційно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від комітету – голова Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України Сергій Віталійович Кальченко. Будь ласка.

КАЛЬЧЕНКО С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні народні депутати! Комітет з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України на своєму засіданні розглянув проект постанови № 12368-1-П про скасування відповідного рішення Верховної Ради України, внесений народними депутатами Власенком і Тимошенко.

Комітет ухвалив висновок і рекомендує парламенту, керуючись статтею 48 Регламенту Верховної Ради України, визначитися шляхом голосування щодо прийняття або відхилення цього проекту постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти.

Іван Іванович Крулько, фракція «Батьківщина».

Сергій Володимирович Власенко. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане головуєчий. Дякую Івану Івановичу Крульку за передане мені слово.

Колеги, я пояснив у своєму виступі від авторів проекту постанови, які були порушення Регламенту, а зараз скажу декілька слів про сам закон.

Я почав про це говорити і зупинився на тому, що нам знову на голову надівають добродесні ради, міжнародні ради експертів, які нібито, за задумом авторів реформи, будуть допомагати відбирати чесних суддів.

Зазначу, що зараз триває конкурс на посади суддів Конституційного Суду України. Коли ми будемо розглядати кандидатури, я презентую цьому залу абсолютно протилежні висновки Дорадчої групи експертів стосовно одних і тих самих людей, щодо одного і того самого кола документів, одного і того самого періоду. Один раз вони сказали, що ці люди недобродесні, а другий – ця сама Дорадча група експертів у тому самому складі каже, що ці люди добродесні. Оце і є апофеоз вашої судової реформи з іноземцями, які мають визначальне право на визначення, вибачте за тавтологію, того, хто повинен здійснювати правосуддя в Україні.

Я неодноразово говорив про те, що українці – це велика нація. І якщо українці мають право і здатні гинути на полях російсько-української війни за європейські цінності, то українці здатні самотійно серед українського народу знайти трьох людей, які зможуть допомогти відібрати чесних і справедливих суддів.

Ще раз підкреслюю, це положення закону, який ви прийняли, абсолютно неконституційне, це цілком очевидно. Це положення, всупереч рекомендаціям Венеційської комісії, члени якої сказали, що іноземці можуть бути одноразово і на невеликий строк.

Прошу проголосувати за цей проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іванна Климпуш-Цинцадзе, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Прошу передати слово Софії Федині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Уже стало сумною традицією, коли Верховна Рада активно порушує Регламент, закони і Конституцію України. Ще сумнішою традицією є те, що очільник парламенту, доктор юридичних наук, грубо порушуючи закон, розказує, що це норма. І вже традицією стало те, що регламентний комітет не бачить, не фіксує грубого порушення Регламенту.

Найстрашніше, що вся ця зневага законодавства і прав людини сьогодні відбувається до тих, хто гарантує виживання Української держави, коли зневага і порушення закону чиняться стосовно наших захисників. Усі ви тут сидите, шумите, говорите про своє, вам начхати на те, що відбувається, ніхто з вас не прийде на суди над бойовими офіцерами, яких як найбільших московських зрадників закували в кайданки і тримають у скляних клітках, не дозволяючи ані гідного суду, ані зрештою забезпечення верховенства права.

Думаю, що саме ви тоді є найбільшими зрадниками, тому що так розправлятися з бойовими офіцерами, які далеко не перший, не другий, не третій рік боронять Українську державу, можуть лише московські посіпаки. Так знущатися над ними у судах, які тотально керовані з Банкової, можуть лише московські посіпаки. Так карати за захист Української держави можуть ті, які є зрадниками України.

Тому запитання: «слуги», на кого працюєте? Бо я бачу, що на московську федерацію. Кому служите, «слуги»?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Козир, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КОЗИР С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, самовисуванець). Прошу передати слово Денису Маслову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Денис Маслов. Будь ласка.

МАСЛОВ Д.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, хочу тільки нагадати, що цей закон пов'язаний із виконанням меморандуму з Міжнародним валютним фондом і в подальшому Плану для *Ukraine Facility*, від якого залежить надання нам відповідних коштів від Європейського Союзу. Ми дуже довго над ним працювали, зрештою його прийняли. І зараз ми не можемо ухвалити цей проект постанови і скасувати рішення про прийняття цього закону.

Ми не будемо підтримувати цей проект постанови, прошу його провалити. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до прийняття рішення, колеги. Займайте свої місця, будь ласка.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких інших законодавчих актів України щодо утворення та функціонування Київського міського окружного адміністративного суду та Київського міського апеляційного адміністративного суду» (реєстр. № 12368-1 від 07.01.2025)» ([№ 12368-1-П](#)) у цілому. Прошу голосувати.

«За» – 112.

Рішення не прийнято.

По фракціях і групах покажіть, будь ласка.

Дякую.

Шановні колеги, наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про державну службу» щодо впровадження єдиних підходів в оплаті праці державних службовців на основі класифікації посад» ([№ 8222](#)). Це друге читання.

На трибуні голова підкомітету Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Дмитро Сергійович Чорний.

Ми домовилися, що одна людина, наскільки я пам'ятаю, – пан Олексій Гончаренко... Можливо, ще хтось, але на засіданні Погоджувальної ради звучала тільки одна пропозиція щодо поправок для врахування. Далі перейдемо до голосування поправок для підтвердження, буде багато поправок, багато колег бажають виступити.

Олексію Олексійовичу, вам дати 5 хвилин? Три хвилини? Як будемо?.. Три хвилини, добре. Озвучте поправки, якщо хочете, щоб ми за них голосували.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Фракція «Європейська солідарність». Шановні друзі, зараз ми з вами розглядаємо законопроект про зарплати державних службовців. До речі, існує багато питань. Хочу нагадати, що є держслужбовці, які отримують 400, 600 тисяч гривень, є люди, яких поставили керувати державними підприємствами або так званими пограбованими, тобто держава вкрала підприємство в приватних власників, і далі грабують його якісь менеджери, отримуючи мільйони гривень зарплати.

Якщо ми говоримо про зарплати, то я хочу сказати про ще одну надзвичайно важливу категорію – це вчителі. Що сьогодні відбувається? Катастрофа! Інакше це назвати не можна. Покажіть мені людину, яка, крім того, що просто любить дітей і хоче присвятити своє життя цій професії, але якщо цій людині сказати, що вона п'ять років буде вчитися (це вища освіта), а далі піде працювати, отримуючи зарплату 7-8 тисяч гривень, а це зарплата молодого

вчителя... З часом, через декілька років, може, 10 тисяч – оце буде життя. Що таке 7-8 тисяч гривень? Що це? Це фактично нічого.

Ми всі пам'ятаємо, коли Зеленський був кандидатом у Президенти, то звучало – 4 тисячі доларів. Правда, він тоді не сказав, можливо, мав на увазі за курсом 1996 року, саме 2 гривні за долар – тобто 8 тисяч. Тільки у нас же не 1996 рік. На сьогодні зарплата вчителя менше 200 доларів. Це неможливо, це неприпустимо, це нищення майбутнього України.

Що ми маємо зробити? Гончаренко центри запустили програму, по всій Україні ми працюємо, збираємо підписи, є петиція на сайті Кабінету Міністрів України. Закликаю всіх підписувати. Наше завдання показати, що вчителі – це теж воїни. Зарплата вчителя має бути не меншою, ніж зарплата військовика в тилу. Сьогодні зарплата військовика в тилу становить 21 тисячу гривень, отже зарплата вчителя має бути на рівні хоча б 21 тисячі гривень.

Так, можливо, це станеться не одномоментно, але це має бути чіткою ціллю, ми повинні до неї прийти, і прийти швидко, уже зараз підвищувати зарплати. Це треба робити. Друзі, нам усім необхідно об'єднатися і добитися цього, це вкрай важливо. Ми створили чат-бот, ви можете зареєструватися. Давайте об'єднаємося для того, щоб захистити наших учителів. Захист учителів – це фактично захист майбутнього. Нині дві головні професії в нашій державі – це воїн і вчитель. Ми маємо підтримати і перших, і других.

Слава Україні! Слава українському вчителю!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, займіть, будь ласка, свої місця, будемо переходити до розгляду поправок для підтвердження, у нас є кілька.

Почнемо, напевно, з фракції «Європейська солідарність», так? Разумков? Добре, а потім від фракції «Європейська солідарність».

Дмитро Олександрович Разумков – 3 хвилини. Назвіть номери поправок. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, Олександр Сергійовичу. Три хвилини. Поправки 16, 50 і 143.

Шановні колеги, це якийсь дивний законопроект, відповідно до нього одним зарплати підвищуються, а іншим – ні. Якщо ми говоримо про професії, які нині дійсно потрібні державі, то сьогодні багато говорили про військовиків, лікарів, учителів. До речі, Президент нібито своїм указом підвищив зарплати медикам, але по факту цього немає.

Андрію Володимировичу! Андрію Володимировичу, вибачте.

Шановні колеги, цей законопроект спрямовано на те, щоб підвищити зарплати тим, хто хоче попрацювати на Офіс Президента. Поправки, про які я зараз кажу, стосуються Державної аудиторської служби України, фактично просто окремої організації, яка дублює свої повноваження разом з Рахунковою

палатою, яку ви помножили на нуль, тому що зробили все для того, щоб вона стала несуб'єктною і там були люди, які теж приймають рішення не самостійно, а виключно в інтересах Офісу Президента.

Шановні колеги, перестаньте гратися, не платіть зарплати тим, хто не працює. У нас же є наглядові ради, члени яких отримують по 300, 500, 600 тисяч гривень. У нас є державні підприємства, керівництво яких отримує по 1 мільйону гривень. І у нас є багато людей у середній ланці, які працюють, забезпечують функціонування державних органів, роблять усе для того, щоб держава існувала, але, на жаль, їм не підвищують зарплати.

У держави є зайві кошти? Давайте підвищимо зарплату захисникам. У держави є зайві кошти? Давайте підвищимо зарплати медикам, учителям, вихователям у дитячих садочках, у яких мінімальна ставка сьогодні становить 3 тисячі 600 гривень. Навіть не мінімальна зарплата, а ставка вихователя в садочку становить 3 тисячі 600 гривень.

Прошу зараз поставити на голосування поправки 16, 50 та 143 і не підтримувати їх. Це не політика, це просто стосується зарплати державних службовців окремих органів, яким хочуть її підвищити. Це не про державу, це буде недержавницька позиція колег, які проголосують за це зеленою кнопкою. Будь ласка, не підтримуйте ці поправки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету, будь ласка.

ЧОРНИЙ Д.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 34, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Дивіться, конкретно щодо поправок 16, 50 і 143. Це поправки про фактично порятунок Державної аудиторської служби України і вирівнювання зарплат порівняно з Державною казначейською службою України. Комітет вирішив їх врахувати.

Прошу підтримати ці поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запросіть народних депутатів до залу.

Колеги, займіть свої місця, будь ласка.

Зараз я відкрию таблицю, вибачте. Поправка 16 народного депутата Клочка. Комітетом вона врахована.

Ставлю на голосування поправку 16 для підтвердження, тобто пропозицію народного депутата Разумкова про підтвердження рішення комітету. Прошу голосувати.

«За» – 228.

Рішення прийнято.

По фракціях і групах покажіть, будь ласка.

Наступна пропозиція народного депутата Разумкова про підтвердження рішення комітету щодо поправки 50. Комітетом вона врахована.

Ставлю на голосування поправку 50 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

І поправка 143, мені здається, врахована комітетом частково, зараз я подивлюся. Врахована комітетом теж повністю. Народний депутат Разумков пропонує підтвердити це рішення комітету.

Ставлю на голосування поправку 143 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Дмитро Олександрович Разумков – 3 хвилини. Назвіть номери поправок. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Поправки 54, 82 і 92.

Шановні колеги, ви підвищили зарплати службовцям Державної аудиторської служби України, думаю, що вам там подякують, лише не подякують військовики на фронті. Зараз ви хочете підвищити зарплати державним службовцям чотирьох міністерств: Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України, Міністерства цифрової трансформації України та Міністерства економіки України. Скажіть, будь ласка, чому ці окремі чотири міністерства набагато важливіші, ніж всі інші? Чому ви вважаєте, що там зарплати мають бути більшими, аніж у військовика, медика, вчителя, у всіх тих, хто сьогодні забезпечує існування держави?

Скажіть мені, будь ласка, вас розпинають журналісти і люди на вулиці, розповідаючи, що народні депутати отримують зарплати по 200, 300 тисяч гривень, що взагалі не відповідає дійсності. А зараз ви хочете проголосувати про підвищення зарплат у міністерствах, щоб після цього вам почали говорити, що не лише народні депутати стільки отримують, а вони ще й підвищують зарплати у міністерствах у країні, в якій іде війна, коли всі розповідали про те, що треба зменшувати видатки державного бюджету для того, щоб вистачало грошей на армію, на «оборонку», на соціальний сектор.

Ви не підвищуєте пенсії, не підвищуєте стипендії, а підвищуєте зарплати у чотирьох міністерствах. Там розповідають, що дуже багато працюють. Якщо там хтось дуже багато працює і вважає, що мало отримує, то є хороший спосіб отримувати більше: можна долучитися до лав Збройних Сил України, там за ініціативою Президента зарплата аж 200 тисяч гривень, щонайменше він про це говорить.

Будь ласка, не підтримуйте підвищення зарплат державним службовцям у міністерствах, не голосуйте за це.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

ЧОРНИЙ Д.С. Конкретно щодо поправки 54. Вона була частково врахована без регламентних міністерств.

Щодо поправок 82 і 92. Так, дійсно, тут є регламентні міністерства: Міністерство економіки України, Міністерство фінансів України, Міністерство юстиції України та Міністерство цифрової трансформації України.

Комітет після консультацій врахував ці поправки, тому прошу їх також врахувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Разумкова про підтвердження рішення комітету щодо врахування поправки 54 народного депутата Ключка, яка була частково врахована комітетом, тобто саме таке рішення: врахована в тій редакції, в якій її врахував комітет. Прошу голосувати.

«За» – 196.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 82 народного депутата Ключка, яка комітетом врахована повністю.

Ставлю на голосування поправку 82 для підтвердження, тобто пропозицію Дмитра Разумкова про підтвердження рішення комітету. Прошу голосувати.

«За» – 204.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

І поправка 92 авторства народного депутата Ключка, яка комітетом врахована.

Ставлю на голосування поправку 92 для підтвердження, тобто пропозицію народного депутата Разумкова про підтвердження рішення комітету. Поправка повністю врахована. Прошу голосувати.

«За» – 205.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Від фракції «Європейська солідарність» не наполягають на підтвердженні поправок.

Поправка 130, наскільки я пам'ятаю. Галина Миколаївна Третякова. Будь ласка.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Вітаю! Колеги, у мене прохання: голосувати за поправку 130 жовтою або червоною кнопкою. Ви знаєте, що Апарат Верховної Ради України є допоміжним органом законодавчої влади, який не має і не може мати окремого політичного статусу, навіть статусу юридичної особи. Намагання протягнути для себе особливі умови – це намагання поставити себе вище інших державних посадовців, навіть народних депутатів України.

Слід зазначити, що Апарат Верховної Ради України не формує державної політики, не несе публічної відповідальності перед суспільством, як, наприклад, народні депутати, Президент України, Кабінет Міністрів України, відповідні міністерства. Апарат не приймає політичних рішень, тому висунення супервимог і протягування в проєкті закону для себе особливих норм щодо вислуги, вважаю, не просто поганим, а зловживанням службовим становищем. Апарат достатньо зловживає, просовуючи свої інтереси в Закон України «Про лобіювання» і в Закон України «Про...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

ЧОРНИЙ Д.С. Зазначена норма була предметом розгляду експертів Європейської комісії і, за інформацією, наданою 10 березня 2025 року, визнана такою, що відповідає вимогам Плану для *Ukraine Facility*, тому комітет врахував цю поправку частково.

Прошу підтвердити рішення комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 130 для підтвердження, тобто пропозицію народного депутата Третьякової про підтвердження рішення комітету щодо часткового врахування поправки 130 авторства Чорного та Безгіна. Прошу голосувати. Ще раз, поправка врахована частково. Голосуємо в тій редакції, у якій комітет врахував. Прошу голосувати.

«За» – 218.

Рішення не прийнято.

По фракціях і групах покажіть, будь ласка.

Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе. Що у вас? Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Я просто хотіла уточнити щодо того, про що сказав пан Чорний. Дійсно, була інформація від Європейської комісії, експерти якої не сказали, що ця поправка відповідає... Те, що зал щойно не підтримав, дякую... Сказали, що, можливо, можна прийняти це як аргумент. Давайте просто не будемо говорити про те, що це відповідає підходам *SIGMA* чи чому-небудь у європейському праві.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Можемо переходити до голосування законопроекту в цілому.

Колеги, займіть, будь ласка, свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про державну службу» щодо впровадження єдиних підходів в оплаті праці державних службовців на основі класифікації посад» ([№ 8222](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено.

Переходимо до наступного питання порядку денного – це проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з Рішенням Конституційного Суду України від 14 лютого 2024 року № 1-р(П)/2024 щодо гарантування захисту прав і свобод особи за рішенням Європейського суду з прав людини» ([№ 11508](#)).

Ми домовилися так: 2 хвилини – виступ Софії Федина, 3 хвилини – виступ Сергія Володимировича Власенка і 2 хвилини – виступ Дмитра Олександровича Разумкова з місця. О'кей.

Софія Федина – 3 хвилини. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Шановні колеги, коли ми говоримо про Європейський суд з прав людини, дотримання прав людини в Україні, виконання рішень, мені здається, що найперше ми мали би з вами говорити взагалі про систему права в Українській державі. Основні її проблеми сьогодні: а) вона керується вручну з Банкової, тобто ворогам – закон, а своїм – жодного покарання за абсолютно незаконні дії; б) у нас система права не діє передусім тому, що немає бажання дотримуватися закону як такого.

Скажіть, будь ласка, де закон, коли переслідується розвідник Роман Червінський, коли до нього не допускали взагалі медиків, коли його тримали у камері за температури, що межує з катуванням, коли він не мав можливості бачитися зі своєю родиною, бо його, бачте, звинуватили у тому, що він не так захищав Українську державу? Можливо, тоді запитаємо: а хто півроку ігнорував заклики міжнародної розвідки готуватися до московського вторгнення чи хто розмінював Чонгар?

А де право і закон у справі щодо санкцій проти п'ятого Президента України, лідера опозиції Петра Порошенка? Ви всі знаєте, що санкції проти громадян України не застосовуються. Доктор юридичних наук, очільник парламенту, який голосував за ці незаконні санкції, так само мав би розуміти, що так робити не можна. І зараз, обмежуючи Петра Порошенка, ви всі дружно найбільше б'єте по Збройних Силах України, обмежуючи їм допомогу і не даючи належним чином захищати Українську державу. Ви гвалтуєте закон!

Ви гвалтуєте Конституцію України! А потім через рішення Європейського суду з прав людини має розплачуватися вся держава.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович Власенко – 3 хвилини.
Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане головуєчий. Насправді можна говорити багато політичних речей щодо цього законопроекту, але проблему цю породила недолуга судова реформа 2016 року, що була визнана неконституційною в різних частинах, зокрема в частині тієї норми, яку ми зараз розглядаємо. Про що цей законопроект? Він про те, що люди, справи яких розглянув Європейський суд з прав людини, мають право в будь-який час звернутися до українських судів, щоб вони переглянули некоректні судові рішення. Але в 2016 році сказали, що ні, ви можете робити це лише впродовж 10 років, а далі – зась, далі ви не можете цього робити.

Коли цей законопроект приймався, справжня опозиція, не самопроголошений лідер опозиції, а представники справжньої опозиції – партії «Батьківщина» говорили, що це абсолютно неконституційно. Нам відповідали тоді, що все добре, бо цього вимагають іноземні партнери, давайте щось робити, щось виконувати і так далі. Але сьогодні, через майже 10 років, розкрилися очі, зрозуміли, що 10 років тому зробили помилку. До речі, зверніть увагу, що навіть ніхто за ту помилку з авторів цього законопроекту так і не вибачився.

Я ще раз підкреслюю, законопроект важливий, бо ним виправляється помилка, яка зроблена тоді, коли обмежили право громадян України звертатися до суду 10 роками. На жаль, Європейський суд з прав людини приймає рішення деколи довше, а деколи значно довше. Ми як делегація українського парламенту в Парламентській асамблеї Ради Європи робимо все для того, щоб цю проблему розв'язати, щоб Європейський суд з прав людини став більш фаховим, якісним, коректним і приймав рішення, як це зазначено в статті 6 Європейської конвенції з прав людини, у розумні строки. Але сьогодні, на жаль, цього немає.

Я ще раз наголошую, законопроектом розв'язується ця проблема. Так, це робиться не зовсім у той спосіб, який пропонували ми, бо ми пропонували взагалі скасувати будь-які терміни і говорили про те, що в будь-який момент впродовж певного строку після рішення Європейського суду з прав людини можна звертатися до українських судів для того, щоб переглянути судові рішення, які, на думку Європейського суду з прав людини, були прийняті з порушенням.

Нам же пропонують трошки інший механізм, але ми як коректна політична сила вважаємо, що треба підтримати цей законопроект у запропонованій редакції, бо це дасть змогу великій кількості українських громадян поновлювати свої права за наслідками розгляду їх скарг у Європейському суді з прав людини.

Давайте підтримаємо цей законопроект у цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відповідь комітету.

ДИРДІН М.Є., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 132, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Я хотів би все-таки повернутися до суті законопроекту. Дійсно, у 2016 році були внесені зміни до процесуальних кодексів, і парламент того часу встановив обмеження в часі – 10 років, але це пов'язано саме з тим, що справи Європейським судом з прав людини розглядаються до 10 років. Коли в цьому контексті готувалася позиція Верховної Ради України до Конституційного Суду України, я не знайшов інформації в протоколах засідань комітету, чому саме 10 років, але, можливо, зважаючи на логіку, що в той час справи Європейським судом з прав людини розглядалися до 10 років. Конкретна справа, яку ми зараз обговорюємо, слухалася в Європейському суді з прав людини 14 років.

У будь-якому разі закликаю народних депутатів підтримати законопроект у цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, переходимо до голосування. Прошу зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з Рішенням Конституційного Суду України від 14 лютого 2024 року № 1-р(П)/2024 щодо гарантування захисту прав і свобод особи за рішенням Європейського суду з прав людини» ([№ 11508](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 281.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено.

Рухаємося далі.

Наступний законопроект [№ 12253](#). Це проект Закону «Про внесення змін... (Шум у залі).

Ми вже почали обговорення, давайте після цього...

Отже, ми розглядаємо проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про рекламу» та інших законів України» (№ 12253).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 220.

Рішення прийнято.

Для доповіді від авторів і комітету запрошується голова Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики Микита Русланович Потураєв. Чотири хвилини. Будь ласка.

ПОТУРАЄВ М.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні колеги! Шановний пане головуючий! Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики на своєму засіданні 9 січня 2025 року (протокол № 161) розглянув проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про рекламу» та інших законів України».

Метою законопроекту є удосконалення системи правових норм, спрямованих на регулювання правовідносин у сфері реклами з урахуванням правозастосовчої практики та з урахуванням змін ринку, спричинених стрімким зростанням сегмента цифрової реклами, а також розвитком цифрових технологій, зокрема штучного інтелекту. Прийняття законопроекту має створити необхідні сучасні європейські умови для забезпечення правової визначеності, а також належного захисту інтересів споживачів.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у висновку від 13 грудня 2024 року висловлює певні зауваження та пропозиції до поданого законопроекту.

Міністерство фінансів України та Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення повідомили про відсутність зауважень до проекту закону.

Міністерство культури та стратегічних комунікацій України, Міністерство соціальної політики України, Міністерство аграрної політики та продовольства України поінформували, що проект закону підтримують.

Міністерство економіки України в цілому підтримує законопроект з деякими зауваженнями, зокрема щодо необхідності уніфікації окремих понять у законопроекті.

Міністерство охорони здоров'я України надало зауваження до законопроекту щодо реклами лікарських засобів, методів профілактики, діагностики, лікування та реабілітації, а також медичних виробів. Зокрема пропонується, що статус дозволеного до рекламування лікарського засобу визначатиметься виключно відповідно до інформації, наявної в Державному реєстрі лікарських засобів України, та не потребуватиме затвердження переліку лікарських засобів, заборонених до рекламування.

Зважаючи на необхідність внесення змін до статті 26 Закону України «Про лікарські засоби» та до інших положень законопроекту, надані пропозиції можуть бути і, переконаний, будуть у подальшому враховані під час підготовки законопроекту до розгляду в другому читанні відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

За результатами обговорення Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України включити проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про рекламу» та інших законів України» до порядку денного сесії Верховної Ради України та за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Колеги, підсумовуючи, про що законопроект? Колеги, прошу уваги. Проте, щоб наші медіа, яким зараз і так несолодко, могли заробляти трошки більше грошей і мати трошки менше з цим проблем. Водночас усі контрольні функції всіх відповідних державних органів і національного регулятора залишаються. Про жодне свавілля не йдеться, а йдеться лише про вдосконалення цивілізованих форм роботи нашого національного рекламного ринку. Це важливо.

Колеги, прошу підтримати. Нашим медіа зараз, повторюю, і так несолодко, недобре, особливо після того, як значна частина міжнародної допомоги була втрачена, а вона стосувалася не лише київських медійників, а й регіональних. Тому це надзвичайно важливий законопроект для того, щоб не втратити нашу медійну індустрію.

Проху підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти.

Максим Саврасов, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Миколі Княжицькому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Леонідович Княжицький. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Отже, законопроектом пропонується врегулювати важливі для рекламної сфери питання, передусім ідеться про розмежування поняття прямої реклами та іншого промоційного контенту типу продакт-плейсменту або спонсорства. До другого читання він має бути доопрацьований як з урахуванням вимог законодавства Європейського Союзу про рекламу, так і викликів, з якими стикається рекламний ринок України. Зокрема є питання стосовно регулювання

використання в рекламі технологій штучного інтелекту, віднесення цих питань до спільного регулювання держави і бізнесу.

На наш погляд, законодавство про використання штучного інтелекту повинно розглядатися окремо в рамках ширшої дискусії. Необхідно врахувати не лише Регламент про регулювання штучного інтелекту в Європейському Союзі для гармонізації правил використання штучного інтелекту, але і реальні виклики, з якими стикається Україна, зокрема в умовах інформаційної війни.

Також доопрацювання потребує нова стаття 12¹ Закону України «Про рекламу», якою пропонується встановити правила розміщення матеріалів із висвітлення діяльності органів державної влади, які розміщені на замовлення.

Ми вважаємо, що інформація про діяльність державних органів не завжди відповідає ознакам реклами. Згідно із запропонованим підходом навіть публікація законів у газеті «Урядовий кур'єр» буде регулюватися Законом України «Про рекламу», адже це є інформацією про діяльність Верховної Ради. Думаємо, що це не є виправданим і має бути обов'язково відкориговано до другого читання.

У будь-якому разі ми підтримуватимемо законопроект у першому читанні, оскільки вважаємо, що він містить норми, які мають бути підтриманими, але певні неузгодженості, очевидно, необхідно буде усунути під час підготовки його до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Заремський, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЗАРЕМСЬКИЙ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 202, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Колеги, це важливий законопроект. Прошу підтримати його в першому читанні та внести поправки до другого.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за лаконічність.

Михайло Михайлович Цимбалюк, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина» буде підтримувати цей законопроект у першому читанні.

Прошу переходити до голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, є пропозиція перейти до голосування. Займіть, будь ласка, свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про рекламу» та інших законів України» ([№ 12253](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу голосувати.

«За» – 233.

Рішення прийнято.

По фракціях і групах покажіть, будь ласка.

Ярослав Іванович Железняк. Що у вас?

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, я хочу, щоб ми проголосували одне процедурне питання. Буквально декілька тижнів тому в нас тут була достатньо яскрава баталія щодо того, купувати чи не купувати ядерні блоки в Болгарії. Я нагадаю слова міністра енергетики, який декілька разів на наших засіданнях представляв позицію і казав, що дедлайном для закупівлі є 11 березня, це начебто продиктовано рішенням болгарського парламенту.

Сьогодні 11 березня, і закон навіть не підписаний Президентом. Я так розумію, що закупівлю, звичайно, ми не здійснили. Тому прошу на завтра буквально на 10 хвилин викликати міністра енергетики для того, щоб зрозуміти все-таки будуть чи не будуть на це витрачатися гроші. Відверто кажучи, зараз ситуація взагалі патова.

Прошу поставити на голосування пропозицію про виклик на завтра на 10 годину ранку міністра енергетики щодо цього питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію... (Шум у залі).

У вас альтернативна пропозиція?

Кучеренко. Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Шановні колеги! Шановний промовцю! Я як професійна людина хочу трошки уточнити це питання, бо ми, дійсно, весь час голосуємо щодо цих блоків і компанії «Енергоатом». Я доводжу як довідку, що державне підприємство «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» управляється акціонером, який називається – уряд України. Кабінет Міністрів України управляє «Енергоатомом» через наглядову

раду, куди нещодавно призначено дуже відому особу – пана Милованова, членом наглядової ради.

Пропоную викликати сюди Прем'єр-міністра, міністра економіки (через це міністерство здійснюється управління «Енергоатомом») і членів наглядової ради від держави Україна, насамперед атомника Тимофія Милованова. Я не проти виклику міністра, але ще когось одного з цієї потужної команди.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексію Юрійовичу.

Голосуємо.

Ставлю на голосування пропозицію Ярослава Івановича Железняка так, як він її озвучив. Прошу голосувати (*Шум у залі*). Зупиніть, будь ласка, голосування.

Олексію Юрійовичу, у вас пропозиція когось іншого викликати? Озвучте її, будь ласка, ми за неї теж проголосуємо. Добре.

Ставлю на голосування пропозицію Ярослава Івановича Железняка. Прошу голосувати.

«За» – 141.

Рішення не прийнято.

Тепер ставлю на голосування пропозицію Олексія Юрійовича Кучеренка так, як він її озвучив. Прошу голосувати.

«За» – 132.

Рішення не прийнято.

Наступне питання порядку денного – це проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» щодо формування комплексного підходу до внутрішньої політики у ветеранській сфері» ([№ 11007](#)).

У нас тут передбачена низка виступів. Ми розпочнемо з Дмитра Олександровича Разумкова – 5 хвилин. Далі будуть виступати Ірина Никорак, Олексій Гончаренко, Михайло Михайлович Цимбалюк і Павло Бакунець.

Разумков – 5 хвилин. Прошу.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Шановні колеги, ви, на жаль, не викликали міністра, а було б непогано послухати, куди котиться держава і щодо виділення мільярдів на незрозуміло які об'єкти, про те, які гроші ви виділяєте, а потім вони не витрачаються так само і на створення структур, які фактично ці кошти витрачають, м'яко кажучи, неефективно або крадуть.

Я зараз кажу про підприємство «Державний оператор тилу». Усі, мабуть, чули про таку дивовижну структуру і що вона робить у нашій державі. Я не буду заглиблюватися в той хаос, до якого призвело керівництво цієї структури

та Міністерство оборони України, ми бачимо чехарду, коли перекидається, як гаряча картопля, посада керівника цієї структури між одним та іншою...

Я просто хочу сконцентруватися на трьох кейсах. Перший з них має назву «фляги». Це ваші гроші. Ті, хто нас сьогодні дивиться, це ваші гроші, не буває бюджетних грошей, це гроші українців, платників податків. Закуповували фляги по 354 гривні за штуку. Такі фляги (американського зразка) на ринку в Україні коштують 154-120 гривень. Якщо взяти аналоги, то – 72 гривні за штуку. Розмір переплати можете порахувати. Це Міністерство оборони України, підприємство «Державний оператор тилу». Це гроші, які мали спрямувати на допомогу українській армії, українським захисникам, а спрямували до чийхсь кишень. Фактично це переплата, колосальна переплата в декілька разів на флягах, які нібито були передані армії. Я зараз навіть не кажу про якість, лише про вартість, коштів сплатили в декілька разів більше.

Наступне питання стосується бронежилетів. Усі розповідають, що в нас воно давно вирішено, немає жодних проблем з бронежилетами. Але проводяться тендери, вони скасовуються і потім підприємство «Державний оператор тилу» закуповує бронежилети поза тендерною процедурою з надбавкою приблизно 5 тисяч гривень на кожному. З надбавкою 5 тисяч гривень на кожному! У такий спосіб закуповуючи майже 52 одиниці, 1000 одиниць бронежилетів. А тепер просто порахуйте суму, на якій хтось заробив. Заробив, поклавши ці кошти собі в кишеню, забравши їх в українських захисників, наших з вами лікарів, учителів, пенсіонерів, студентів, спрямувавши до чийхсь кишень і на зарплати для державних службовців міністерств та інших структур, які за останні декілька років почали отримувати з кожним разом усе більше і більше.

І найцікавіше – історія із закупівлею харчів. Вони продаються комплектами. Різниця між тим, що було на тендері, і тим, що після закуповувало підприємство «Державний оператор тилу», становила 10-15 гривень. Здається, це небагато, невелика сума, не так страшно, правда? А потім, коли починаєш перераховувати кошти, які були витрачені, розумієш, що загальна сума за прямими контрактами перевищила 7 мільярдів гривень, тоді як до цього вартість такої покупки за тендерами, що були скасовані цією структурою, була 5,5 мільярда гривень. Різницю можете порахувати самі. Про те, у кого це опинилося в кишенях, можете подумати теж самі.

Це дуже зручна схема, яку хтось непогано кришує. Проводяться тендери, потім вони «зносяться» і замовлення відбувається за прямими процедурами, прикриваючись то таємністю, то швидкістю, то ще якимись темами. Фактично це схеми і теми, на яких намагаються заробляти.

Ми з вами в цьому залі створюємо багато проблем українській армії, українському народу, не приймаючи правильні закони. Далі Президент створює багато проблем, підписуючи ці закони або погоджуючи їх, тому що, ви знаєте, жоден законопроект до цього залу не потрапляє без погодження з Офісом Президента.

Я розпинався з цієї трибуни, розповідав, що не можна голосувати за законопроект [№ 12066](#). Це той законопроект, прийняття якого відкривало всі реєстри і всі дані стосовно наших захисників. Ви тут сміялися і проголосували за нього, віддавши свої голоси. Де закон? Валяється у Президента, тому що він його не підписує? Де закон? Ви знову голосуєте, іноді не розуміючи за що. Взагалі, я не до кінця розумію, це просто помилка чи ви намагаєтеся так допомогти ворогу, який потім краде дані цих баз і використовує їх для знищення наших захисників. Так само, як це було нещодавно на полігоні в Новомосковську.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович Цимбалюк – 3 хвилини.
Будь ласка.

Потім буде виступ від фракції «Європейська солідарність».

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Цей важливий законопроект наша фракція буде підтримувати. Добре, що нарешті Міністерство у справах ветеранів України матиме основний закон щодо формування підходу до внутрішньої політики у ветеранській сфері, яким буде керуватися у своїй роботі. Це справді настільний документ. Але це тільки загальні рамки, засади.

Далі ми маємо сказати, що вже офіційно є понад 1 мільйон ветеранів, якщо додати ще членів родин, то це майже 5 мільйонів осіб, і кількість їх буде збільшуватися.

Як державна влада, зокрема центральні та місцеві органи, створюють умови для ветеранів? Це, мабуть, тема інших законопроектів, але ми маємо про це не тільки говорити, а й чітко діяти для вирішення цього питання.

Перше. Як зустрічають у громаді ветерана-героя? Як він проходить медичну, соціальну, психологічну реабілітацію? Де його чекають і хто його супроводжує? Представники уряду вже три роки розказують нам про помічників ветеранів, а віз й нині там, тільки зараз починає впроваджуватися система, до речі досить повільно.

Друге. Як наші герої проходять реабілітацію за кордоном? У цьому законопроекті також є певна рамка.

Третє. Питання працевлаштування і створення ветеранського бізнесу. Відшкодування і перші гранти для того, щоб ветерани або члени їх родин могли створювати бізнес. Сьогодні центри зайнятості над цим працюють.

Далі. Ще щодо працевлаштування. Упевнений, що майбутні військовики та правоохоронці – це ті люди, які повинні мати бойовий досвід. Нам треба чітко змінювати нормативні акти системи Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, прокуратури та інших військових формувань для того, щоб там служили і мали перевагу у працевлаштуванні саме люди з бойовим досвідом. Це те майбутнє, задля якого ми маємо працювати в законодавчому плані.

Наступна рамка. Члени родин, навчання дітей, реабілітація. Ми повинні також мати для цього нормативну базу і чекаємо від уряду, від тих міністерств, які опікуються цією проблемою, конкретних пропозицій. Адже Міністерство у справах ветеранів України – це друге міністерство після Міністерства оборони України. Необхідно, щоб працювали всі, не тільки Міністерство соціальної політики України, але і Міністерство фінансів України, яке повинно спільно вишукувати кошти для фінансування всіх програм, яких сьогодні очікує ветеран і його родина. Ветерани кажуть, що їм не треба пільг і подачок від держави, що вони і надалі хочуть бути суспільно корисними для країни, народу і своєї родини.

Цей законопроект після прийняття стане тією рамкою, зважаючи на яку мають розроблятися наступні законопроекти і підзаконні акти.

Голосуємо за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Никорак Ірина – 3 хвилини. Будь ласка.

НИКОРАК І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Фракція «Європейська солідарність». Шановні колеги! Ветерани – це ті, хто зі зброєю в руках захищав нашу свободу, незалежність і територіальну цілісність, вони заслуговують на нашу максимальну підтримку та шану. Ми схвалюємо ідею врегулювати на законодавчому рівні засади ветеранської політики відповідно до сучасних підходів публічного врядування.

Слід врахувати, що на сьогодні загальна кількість ветеранів війни, членів родин загиблих та осіб з інвалідністю внаслідок війни уже 1,3 мільйона людей. З урахуванням прогнозів Міністерства у справах ветеранів України ця кількість може збільшитися до 4-5 мільйонів, а у зв'язку з демографічною ситуацією можна уявити, що це орієнтовно 20-25 відсотків українського суспільства.

Чи вирішить такий закон усі проблемні питання ветеранів? Очевидно, що ні. Поліпшити, поглибити, узагальнити – це, мабуть, не зовсім те, чого від нас чекають ветерани. Їх очікування мають ґрунтуватися на чіткому уявленні, що саме ми будемо робити для них, імплементуючи в конкретні програми.

Це більш декларативний законопроект, яким акцентується, що ветеранська політика повинна бути у пріоритеті у держави і у нас як народних депутатів. Це один із дуже важливих і потрібних кроків, тому фракція «Європейська солідарність» однозначно буде його підтримувати.

Ми вважаємо, що цей законопроект після прийняття, так само як і вже схвалена урядова Стратегія ветеранської політики на період до 2030 року, мав би лягти в основу подальших законодавчих, а головне системних змін. Очевидно, що нам слід ще суттєво попрацювати над механізмами і програмами реалізації норм, що містить цей документ.

Ви всі знаєте, що ветеранська політика є крос-секторальною, і напрями реабілітації та протезування є одними з надважливих. У цьому контексті хочу навести один приклад. Міністерство охорони здоров'я України ще з літа минулого року напрацювало проект наказу про остеоінтеграційне протезування. Навіть після проведення публічного громадського обговорення цього проекту наказу, досі затягується його затвердження. Це означає, що тисячі захисників і захисниць, які мають високі ампутації, змушені публічно збирати кошти на імпланти і операції, що не покриваються за рахунок державного бюджету. Власне, на таких конкретних речах нам потрібно зосередити свою увагу, тому що ветеранська політика передусім має бути ефективною, дієвою та справедливою.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава! Дякую.

Гончаренко Олексій Олексійович. Будь ласка.

Потім – Бакунець, і голосуємо. Через 5 хвилин буде голосування, прошу повідомити народних депутатів саме з таким формулюванням, скільки часу залишилося до голосування.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні друзі, ми з вами зараз говоримо про ветеранів. Їм необхідна вся наша підтримка. Про що там говорити, це кожній людині зрозуміло. Тільки завдяки їм ми з вами сьогодні тут є. Але найголовніше, ми з вами маємо зробити так, щоб вони були живі, щоб ветеранів, у принципі, в Україні було менше.

Що я маю на увазі? Ми маємо досягти миру – це наше завдання. Ми маємо досягти миру якнайшвидше, не капітуляції України, а саме миру. У чому різниця? Різниця в червоних лініях, які ми з вами маємо чітко означити. Треба назвати ці червоні лінії. На мою думку, їх всього три.

Перша. Це територіальна цілісність. Так, де-факто порушена. Так, не буде завтра кави на набережній Ялти, як обіцяли, але це наші території, хоч вони зараз і під контролем росії. Настане день – ми відновимо свою територіальну цілісність. Тож невизнання окупації наших територій, це нелегально окуповані території.

Друга. Це суверенітет. Очевидно, що росія буде робити все можливе, щоб обмежити нашу армію, нашу військову промисловість, наше право вступати до військових союзів. Цього не можна допускати. Це принципово: суверенітет має бути збережений, суверенне право України вирішувати, куди рухатися і яку армію мати.

І третя. Це гарантії безпеки. Очевидно, що з акцентом на Європу, але хоч з якимось долученням Сполучених Штатів Америки.

Оце треба чітко заявити і сказати, що на цих умовах ми хочемо миру якнайшвидше. Не просто перемир'я на морі, в повітрі – всюди. Ми втрачаємо людей, ми втрачаємо території кожен день. Це аж ніяк не на нашу користь. Нам

потрібен мир. Це треба чітко сказати і до цього потрібно рухатися. Нам слід боротися за кожного українця, а не до останнього українця.

І ще одне. Я вже згадував тут США. Я бачу, що якимось божеволілля несеться: США – це тепер союзник росії, наш ворог. Ви що, збожеволіли?! Уявіть собі, якщо правда, що США разом з росією, то нам з вами кінець. Нащо взагалі казати такі речі? Це наш союзник, за якого ми маємо боротися. А всі ті, хто виставляє ідіотські роялі, ідіотські пости і все інше... Ви підсилюєте в США тих, хто говорить: «злийте» цю Україну, давайте її «зіллємо» і забудемо про неї. Нам треба працювати з ними, це наш союзник, ми повинні бути разом. Ми не маємо права втратити США як нашого союзника. Не дурійте!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакунець Павло Андрійович – 2 хвилини. Будь ласка.

І будемо переходити до голосування. Запросіть народних депутатів до залу, будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А. Шановний Олександр Сергійовичу! Високоповажна Олено Костянтинівно! Шановні народні обранці! Звичайно, що ветеранська політика – це стратегічно важливий напрям, щодо неї зараз в цьому залі буде прийнято лише рамковий документ. Однак сьогодні, як і кожного дня, я звертаюся до вас: не забувайте вже без рамкової політики, стратегій допомагати нашим ветеранам чимось матеріальним або хоча б добрим словом, особливо родинам наших героїв, наших захисників, які сьогодні захищають і як колись, так і зараз потребують допомоги, а також родинам, на жаль, тимчасово зниклих безвісти, військовополонених, з вірою в те, що всі вони повернуться до своїх рідних, до своїх сімей. Це вкрай важливо. Ми віримо, що цей зал підтримає законопроект для того, щоб дати можливість нульового розмитнення хоча б одного автомобіля для наших військовослужбовців. Це, дійсно, відчує родина кожного захисника України. Тому я звертаюся з проханням: зробіть цей крок чимшвидше.

Також хочеться обов'язково сказати, що ми розуміємо, що цей день, як і наступні дні, десь наближає Україну до миру. Ми віримо, що допомога наших стратегічних партнерів певною мірою буде відновлена, відтак ми зможемо і надалі тримати оборону. Ми запевняємо, що наші військовослужбовці будуть підтримані кожною українською родиною, так як це є, кожним волонтером, бо ви, кожен українець, є волонтерами. Ми дякуємо вам, українці, особливо наші захисники.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Переходимо до голосування.

Шановні колеги, займіть, будь ласка, свої місця.

Павле Валерійовичу, ми переходимо до голосування, а в ложі уряду немає пристроїв для голосування.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» щодо формування комплексного підходу до внутрішньої політики у ветеранській сфері» ([№ 11007](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 304.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено.

По фракціях і групах покажіть, будь ласка.

Дякую.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про поховання та похоронну справу» ([№ 12413](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього законопроекту до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 267.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 234.

Рішення прийнято.

Колеги, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися, що представника уряду не буде, тому від авторів і комітету виступить голова підкомітету Ганна Вячеславівна Бондар. Чотири хвилини. Будь ласка.

БОНДАР Г.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 220, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, колеги! Наш Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування на своєму засіданні 20 лютого 2024 року розглянув проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про поховання та похоронну справу» (№ 12413). Цей законопроект стосується дуже актуального, на жаль, питання перепоховання наших загиблих героїв.

Комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України законопроект № 12413 за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Зважаючи на необхідність комплексного доопрацювання проекту, комітет також вважає за доцільне відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України врахувати під час підготовки законопроекту № 12413 до другого читання пропозиції і поправки щодо виправлень, уточнень, усунення

помилки та/або суперечностей у тексті законопроекту, інших структурних частин законопроекту та/або інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання законопроекту (зокрема стосовно узгодження положень Закону України «Про поховання та похоронну справу», Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин» у частині регламентації правових аспектів щодо перепоховання померлої (загиблої) особи у разі ідентифікації (встановлення) особи, невпізнані останки якої підлягали похованню згідно із законом тощо).

Колеги, дуже прошу підтримати цей законопроект.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти.

Яна Зінкевич, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ЗІНКЕВИЧ Я.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово пану В'ятровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир В'ятрович. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Ми, звісно, підтримуємо законопроект, ухвалення якого дасть змогу нарешті гідно перепоховати загиблих захисників України. Це особливо актуально для родин тих захисників України, чії останки знайдені на звільнених від російської окупації територіях. Держава має забезпечити їх поховання в рідних місцях, зокрема спеціально відведених для цього секторах військових поховань.

Однак я хочу привернути увагу до іншої, на жаль, ганебної ситуації з Національним військовим меморіальним кладовищем. Ми всі пам'ятаємо, як влада зволікала з ухваленням закону про кладовище, як нарешті ми практично консенсусом ухвалили закон, який Президент всупереч Конституції України не підписав і на який не наклав вето, як парламент, на жаль, заплющив на це очі та ухвалив новий закон, змінивши місце розташування цвинтаря з Биківні на Гатне. Але Національного військового меморіального кладовища досі не існує, а родини загиблих тримають урни з прахом героїв у себе вдома. Уряд провалив комунікації з мешканцями навколишніх сіл, які продовжують мітингувати і судитися з державною установою «Національне військове меморіальне кладовище». Замість створення українського Арлінгтону, про який ми говорили,

Міністерство у справах ветеранів України без жодного конкурсу нав'язує будівництво якихось незрозумілих і недолугих споруд, що викликає справедливе обурення експертів і громадськості, це обурення не стихає вже багато місяців.

На виправдання цієї профанації ми чули, що це для того, щоб з листопада минулого року почати ховати загиблих воїнів. Уже березень, а на Національному військовому меморіальному кладовищі досі нікого не ховають, зате в ґрунті стоїть вода і не видно кінця проблемам.

Закликаю Міністерство у справах ветеранів України отямитися, дослухатися до фахівців і своїми діями засвідчити повагу до військовиків. Ми не маємо права такий важливий для країни проект так ганебно провалювати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Петьовка, депутатська група «Довіра».

Лариса Миколаївна Білозір. Будь ласка.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Шановні колеги, закликаю підтримати цей законопроект заради справедливості та поваги до наших героїв і їх родин. Станом на сьогодні чинне законодавство гарантує безоплатне поховання військовослужбовців, однак не містить положень щодо їх перепоховання. І це створює величезні фінансові труднощі для родин загиблих, які бажають перепоховати своїх близьких у місцях їх останнього проживання, тобто там, де проживають батьки чи дружина, чи діти, або у спеціально відведених місцях для почесних поховань.

Я знаю безпосередньо від очільників громад, що до органів місцевого самоврядування надходять численні звернення щодо перепоховання останків загиблих військовослужбовців з деокупованих територій. Саме прийнявши цей законопроект, ми дамо можливість родинам загиблих перепоховати їх близьких у тому місці, де вони хочуть. Це дуже важливо для моральної підтримки сімей. Ми гідно вшануємо пам'ять захисників і захисниць України, які віддали своє життя за нашу державу, це наш обов'язок.

Звичайно, є моменти, що це в основному мають робити, я так розумію, органи місцевого самоврядування за рахунок коштів місцевих бюджетів. Ми даємо їм такий законний механізм. Але я вважаю, що також має бути залучена держава.

Ще хочу звернути увагу на те, що ми, думаю, в комітеті доопрацюємо законопроект до другого читання.

І також хочу зазначити, що діти, рідні загиблих під час виконання бойових дій не підлягають мобілізації, але, на жаль, є така категорія осіб, як ті, хто загинув, виконуючи військовий обов'язок не в бойових...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Козир Сергій В'ячеславович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КОЗИР С.В. Прошу передати слово Ганні Бондар.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ганна Бондар. Будь ласка.

БОНДАР Г.В. Шановні колеги, дуже прошу підтримати цей законопроект. На сьогодні в нас законодавчо не врегульовано, чийм коштом здійснюється перепоховання наших військовиків. Ми розуміємо, що деякі з них поховані прямо в зоні бойових дій, деякі – на малій батьківщині, і родичі хотіли би їх потім перепоховати на Національному військовому меморіальному кладовищі. Для того щоб врегулювати це питання, нам потрібно прийняти законопроект.

Хочу сказати, що комітет пропонує доопрацювати положення законопроекту із застосуванням статті 116 Регламенту Верховної Ради України, тому будемо очікувати ваші поправки і опрацьовувати їх у комітеті.

Прошу підтримати законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бурміч, група «Відновлення України». Будь ласка.

БУРМІЧ А.П., *член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Прошу передати слово народному депутату Морозу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мороз. Будь ласка.

МОРОЗ В.В., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні колеги! Зазначений законопроект дійсно є важливим. Держава не повинна забувати про тих, хто віддав своє життя за нашу свободу, а також про їх родини. Передбачені в ініціативі зміни потрібно було вносити вже давно. Зокрема пропонується зробити безкоштовними послуги з поховання чи перепоховання з військовими почесностями для осіб, нагороджених орденом «За мужність». Це наші герої, які проявили неймовірну відвагу. Держава має подбати про їх гідну пам'ять.

Також необхідною зміною є те, що перепоховання загиблих захисників України, які віддали своє життя під час служби, буде оплачуватися з тих самих джерел, що вже передбачені законом для їх поховання. Законопроектом пропонується ще низка потрібних новацій. Внесення цих змін – це передусім про людяність.

Депутатська група «Відновлення України» підтримує запропонований законопроект.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запросить народних депутатів до залу, будь ласка. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про поховання та похоронну справу» ([№ 12413](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу голосувати.

«За» – 290.

Рішення прийнято.

По фракціях і групах покажіть, будь ласка.

Шановні колеги, наступне питання порядку денного – це три проекти постанов про зміни і встановлення меж різних міст. Прошу підготуватися та поставитися до цього серйозно.

На засіданні Погоджувальної ради не було домовлено про об'єднання обговорень, тому будемо розглядати кожний проект постанови про визначення меж окремо.

Перший проект Постанови «Про зміну і встановлення меж міста Пустомит Львівського району Львівської області» ([№ 7410](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Для доповіді запрошується заступник міністра розвитку громад та територій України Олексій Володимирович Рябикін. Дві хвилини. Будь ласка.

РЯБИКІН О.В., заступник міністра розвитку громад та територій України. Шановний Олександр Сергійовичу! Шановні народні депутати! Проект постанови внесено Кабінетом Міністрів України. Метою прийняття проекту постанови є фактичне та юридичне закріплення меж міста Пустомит Львівського району Львівської області для створення повноцінного життєвого середовища та сприятливих умов територіального розвитку міста, забезпечення ефективного використання потенціалу територій із збереженням їх природних ландшафтів та історико-культурної цінності, з урахуванням інтересів власників земельних ділянок та землекористувачів.

Проектом передбачено змінити межі міста Пустомит Львівського району Львівської області, збільшивши територію міста на близько 413 гектарів земель, та затвердити територію міста Пустомит Львівського району Львівської області

загальною площею майже 1 тисяча 765 гектарів земель відповідно до проекту землеустрою щодо встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальної одиниці – міста Пустомит Львівського району Львівської області.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для співдоповіді запрошується голова підкомітету Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Віталій Юрійович Безгін.

БЕЗГІН В.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане головуєчий! Шановні колеги! Власне, комітет розглянув відповідне урядове подання, а саме: проект постанови № 7410, який, як зазначив заступник міністра, попередньо був погоджений відповідними міською, районною та обласною радами і районною державною адміністрацією.

За наслідками розгляду питання комітет ухвалив висновок рекомендувати Верховній Раді України проект Постанови Верховної Ради України «Про зміну і встановлення меж міста Пустомит Львівського району Львівської області» (№ 7410) прийняти в цілому.

Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти.

Стефанишина, фракція «Голос».

СТЕФАНИШИНА О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Галині Васильченко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галина Васильченко. Будь ласка.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 118, Львівська область, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги, давайте підтримаємо цей проект постанови. Громада давно чекає на його ухвалення. Це насправді буде важлива постанова на виконання реформи децентралізації, як і наступні проекти постанов.

Ми однозначно будемо підтримувати і закликаємо всіх також підтримати цей проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Михайлович Герус, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ГЕРУС А.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово великому прихильнику міста Пустомит Ростиславу Тістику.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ростислав Тістик. Будь ласка.

ТІСТИК Р.Я., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, Андрію. Я дуже вдячний за роботу міністерству, злагодженість у співпраці з комітетом, який відмінно відпрацював, за це йому теж особлива подяка, а також, безумовно, представникам пустомитівської громади в особі голови. Дякую за таке мудре рішення, яке абсолютно на часі.

Прошу всіх підтримати і проголосувати за цей проект постанови.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Євтушок, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово Михайлу Цимбалюку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович Цимбалюк. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Фракція «Батьківщина» буде підтримувати цей проект постанови. Насправді Пустомити – це прекрасне містечко поблизу Львова, у якому живуть і працюють дуже мужні люди. Сьогодні, прийнявши цей проект постанови, ми дамо можливість розширити межі цієї громади і загалом розвиватися територіальній громаді міста Пустомит.

Прошу голосувати і не витрачати час.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Южаніна Ніна Петрівна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ЮЖАНИНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний

багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Княжицькому Миколі Леонідовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Леонідович Княжицький.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановний пане заступнику міністра, колись казали: Коломия – не помя, Коломия – місто, так і не Пустоміти, а Пустомити – відоме місто. Очевидно, що ми будемо підтримувати цей проект постанови. Сьогодні громадськість чекає від Верховної Ради, правда, й інших рішень, які стосувалися б питання забезпечення безпеки і оборони, але і такі рішення також є важливими для відповідних органів місцевого самоврядування. Але, незважаючи на безконфліктність, проекти рішень Верховної Ради, які готові і декілька років чекають на розгляд парламентом, чомусь не вносяться в зал. Я особисто надсилав декілька листів і до голови профільного комітету, і до Голови Верховної Ради України щодо внесення на розгляд цих проектів.

До речі, вже декілька років очікує розгляду парламентом проект Постанови «Про перейменування селища міського типу Рудне Львівського району Львівської області» ([№ 9365](#)). І коли я приїжджаю у свій виборчий округ, важко пояснити виборцям, чому парламент проти того, щоб повернути назву Рудно. Нібито одна буква, було радянське Рудне, перейменоване як російська калька, хоча історична назва Рудно.

Верховна Рада має бути ефективним законотворчим органом, усі рішення повинні бути своєчасними. Законопроекти не стають кращими від того, що по декілька років лежать у комітетах і не розглядаються парламентом. Очевидно, що сьогодні ми маємо продемонструвати єдність і ефективність як щодо цього питання, так і щодо інших.

Дякую. Будемо підтримувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови (як ми тепер знаємо) «Про зміну і встановлення меж міста Пустомит Львівського району Львівської області» ([№ 7410](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 283.

Рішення прийнято.

По фракціях і групах покажіть, будь ласка.

Наступний проект Постанови «Про встановлення меж міста Бурштина Івано-Франківського району Івано-Франківської області» ([№ 8034](#)).

Для доповіді запрошується заступник міністра розвитку громад та територій України Олексій Володимирович Рябикін. Дві хвилини. Будь ласка.

РЯБИКІН О.В. Думаю, що я тепер не помилюся з наголосом.

Шановний Олександр Сергійовичу! Шановні народні депутати! Проект постанови внесено Кабінетом Міністрів України. Метою прийняття проекту постанови є фактичне та юридичне закріплення меж міста Бурштина Івано-Франківського району Івано-Франківської області для створення повноцінного життєвого середовища та сприятливих умов територіального розвитку міста, забезпечення ефективного використання потенціалу територій із збереженням їх природних ландшафтів та історико-культурної цінності, з урахуванням інтересів власників земельних ділянок та землекористувачів.

Проектом передбачено встановити межі міста Бурштина Івано-Франківського району Івано-Франківської області загальною площею близько 995 гектарів земель відповідно до проекту землеустрою щодо встановлення (зміни) меж населеного пункту – міста Бурштина Івано-Франківського району Івано-Франківської області.

Пропонуємо підтримати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для співдоповіді від комітету запрошується голова підкомітету Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Віталій Юрійович Безгін.

БЕЗГІН В.Ю. Шановна президіє! Шановні колеги! Проект Постанови «Про встановлення меж міста Бурштина Івано-Франківського району Івано-Франківської області» попередньо був погоджений Бурштинською міською, Івано-Франківською районною, Івано-Франківською обласною радами та відповідною районною державною адміністрацією.

За наслідками розгляду комітет ухвалив висновок рекомендувати Верховній Раді проект Постанови Верховної Ради України «Про встановлення меж міста Бурштина Івано-Франківського району Івано-Франківської області» (№ 8034) прийняти в цілому.

Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти.

Шол Маргарита, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ШОЛ М.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Фрісу Ігорю Павловичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Павлович Фріс. Будь ласка.

ФРІС І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 84, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую, колеги, за можливість висловитися. Бурштин, якщо ви знаєте, – це місто енергетиків, там розташована Бурштинська теплова електростанція, яка нищівно руйнується нашим ворогом. Сьогодні необхідно оформити певні документи щодо права користування земельними ділянками, на яких розташовані об'єкти. Але цього не можна зробити, тому що меж міста Бурштина наразі не встановлено.

Саме цим проектом постанови нічого не збільшується і не зменшується, а встановлюються межі міста Бурштина Івано-Франківської області.

Прошу вас підтримати цей проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Гончаренко Олексій Олексійович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні друзі, місто Бурштин існує з 1596 року, і якимось воно існувало більше 400 років без нашого з вами рішення. Безумовно, це рішення важливе, давайте підтримаємо місто Бурштин. Але ви можете мені пояснити, ви взагалі здорові тут? Чим ми займаємося? У нас кордони держави під ударом! А ми говоримо про межі Бурштина. Ми не обговорюємо мир. Ми не обговорюємо перемовини. Ми не обговорюємо наші умови. Ми не обговорюємо роботу із Сполученими Штатами Америки, не формуємо парламентську делегацію для того, щоб летіти туди в Конгрес – нічого... Ви навіть не можете викликати сюди Сибігу, проголосувати за те, щоб міністр закордонних справ прийшов. «Верховний страус України» засунув голову в пісок і сподівається, що все якимось минеться. Ви божевільні?! Що ви робите?! З усією повагою і любов'ю, який Бурштин? Чим має займатися зараз Верховна Рада? Ну, принципові проблеми – доля країни під питанням!

Усі ці потужні... Секта потужна, яка вже біснується: Гончаренко виступає за Трампа, ще за когось. Ви, які хочете далі тягнути Україну у війну, тільки без нашого основного союзника, де ваші рішення про секвестр державного бюджету? Де ваші рішення про те, щоб переглянути всі бюджети? Де ваші рішення про те, щоб будувати фортифікації? Як ви збираєтеся воювати без США? Як? Чим? Далі продовжуючи оці бла-бла-бла, заяви, будете своїми постами у *Facebook* збивати російські ракети, коли вони вбиватимуть мирних людей в Україні? Будете своїми постами у *Facebook* знищувати російські танки? Це ваша зброя єдина? Ви божевільні! Що ви робите з цією нещасною Україною?!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Євтушок, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М. Фракція «Батьківщина». Прекрасне місто енергетиків, яке потребує ще більшого розвитку, тому фракція «Батьківщина» одностайно буде підтримувати цей проект постанови.

Прошу переходити до голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цабаль, фракція «Голос». Будь ласка.

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Васильченко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васильченко. Будь ласка.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І. Фракція «Голос». Як і попередній проект постанови, очевидно, ми будемо підтримувати важливе рішення на виконання реформи децентралізації. Але я також хотіла би наголосити на тому, що нам як парламентаріям необхідно не лише приймати постанови щодо зміни меж, які важливі для громад, але й ухвалювати відповідні законодавчі ініціативи, що стосуються ресурсів на місцях.

Хочу нагадати, що вже понад рік як зареєстровано два законопроекти, які були розроблені мною разом з асоціаціями громад, відповідними експертами, щодо адміністрування місцевих майнових податків. Ними передбачається без жодного підвищення ставок, а лише шляхом ефективного адміністрування, коли передається більше повноважень на місця, додатково залучити до бюджетів громад близько 20 мільярдів гривень. Усі розрахунки проведені відповідними експертами, законопроекти напрацьовані разом з громадами і асоціаціями. Мені дивно, чому Міністерство фінансів України досі блокує такі важливі законодавчі ініціативи.

Давайте голосувати не лише важливі проекти постанов про встановлення меж громад, але й ті законопроекти, якими передбачається надання відповідних ресурсів для того, щоб громади могли ефективно здійснювати свої повноваження і в такий спосіб належно надавати послуги громадянам.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо до голосування, шановні колеги.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про встановлення меж міста Бурштина Івано-Франківського району Івано-Франківської області» ([№ 8034](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 276.

Рішення прийнято.

По фракціях і групах покажіть, будь ласка.

І ще один проект Постанови «Про зміну і встановлення меж міста Ромни Роменського району Сумської області» ([№ 10227](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 221.

Рішення прийнято.

Для доповіді запрошується заступник міністра розвитку громад та територій України Олексій Володимирович Рябикін. Дві хвилини. Будь ласка.

РЯБИКІН О.В. Шановний Олександр Сергійовичу! Шановні народні депутати! Проект постанови внесено Кабінетом Міністрів України. Метою прийняття проекту постанови є фактичне та юридичне закріплення меж міста Ромни Роменського району Сумської області для створення повноцінного життєвого середовища та сприятливих умов територіального розвитку міста, забезпечення ефективного використання потенціалу територій із збереженням їх природних ландшафтів та історико-культурної цінності, з урахуванням інтересів власників земельних ділянок та землекористувачів.

Проектом передбачено змінити межі міста Ромни Роменського району Сумської області, збільшивши територію міста на близько 1164 гектари земель, та затвердити територію міста Ромни Роменського району Сумської області загальною площею близько 4357 гектарів земель відповідно до проекту землеустрою щодо встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальної одиниці – міста Ромни Роменського району Сумської області.

Прошу підтримати проект постанови і дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для співдоповіді запрошується голова підкомітету Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Віталій Юрійович Безгін.

БЕЗГІН В.Ю. Шановна президіє! Шановні колеги! Зазначений проект постанови попередньо погоджений Роменською міською, Роменською районною, Сумською обласною радами та Роменською районною військовою адміністрацією.

За наслідками розгляду питання комітет ухвалив висновок рекомендувати Верховній Раді України проект постанови № 10227 прийняти в цілому.

Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти.

Заремський, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЗАРЕМСЬКИЙ М.В. Прошу визначатися і переходити до голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Васильченко, фракція «Голос». Будь ласка.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І. Фракція «Голос». Наша фракція буде підтримувати цей проект постанови. Він важливий, як і попередні два, які стосуються реформи децентралізації.

У своєму виступі раніше я наголосила на важливості прийняття також законопроекту щодо реформи адміністрування місцевих майнових податків, але ще хочу зазначити, що не менш важливим є підписання закону (проект [№ 9559-д](#)), який був ініційований моїм колегою Романом Лозинським і прийнятий тут, у залі засідань, конституційною більшістю. Закон прийнятий понад вісім місяців тому, він дуже важливий для підтримки Збройних Сил України, щоб органи місцевого самоврядування абсолютно легально могли допомагати Збройним Силам України.

У мене риторичне запитання: чому досі він не підписаний і коли набере чинності? Це моє запитання і до президії, і до монобільшості.

Проект постанови ми, звісно, підтримуємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я продовжую для вас уроки історії та географії. А Ромни існують тисячу років і теж існували без вашого рішення сьогодні. Але, безумовно, як же Ромнами-то не зайнятися, коли в нас повністю світ падає на голову.

Тепер трішки про географію. Відкрийте мапу світу, може, ви її давно не бачили, і подивіться. Радник Президента Зеленського, «потужного» нашого, Подоляк говорить, що Індія та Китай недостатньо інтелектуально розвинені. Конфуцій, Ганді... Куди їм до Подоляка? Та це зрозуміло, немає куди. Закреслили, не потрібні нам.

Тепер нам ще не потрібні Сполучені Штати Америки, не такий президент, усе не те, давайте нам іншого. Правда, іншого не буде, тоді взагалі не потрібно. Закреслили США.

Про росію мовчу, тут усе зрозуміло.

Ніхто не потрібен, самі, давайте одні залишимося. Хоча ні, не одні. Ось порядок денний засідання Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва. Знаєте, які там питання? Скажу вам. Створення групи дружби з Папуа Новою Гвінеєю і створення групи дружби з Сан-Марино. Я так розумію, що замість США, Китаю, Індії ми... Наша опора

тепер – це Папуа Нова Гвінея і Сан-Марино. Звичайно, це точно шлях до тієї перемоги, про яку нам три роки розповідали, це сто відсотків.

Що ви робите?! Коли парламентські слухання щодо наших відносин зі Сполученими Штатами? Коли парламентські слухання щодо нашої стратегії перемовин? Коли парламентські слухання щодо того, як досягати миру? Коли ми заслухаємо міністра закордонних справ? Коли тут буде «потужний» не з потужними заявами, а з реальною розмовою? А ви займаєтеся ідіотизмом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина».

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Справді, сьогодні Ромни, Сумщина – це форпост України. Завдяки мужності наших Збройних Сил та інших військових формувань ця земля, як і вся Україна, бореться і захищається успішно. Я хотів би сказати, що ми як народні депутати повинні більше ухвалювати законів, які стосуються сектору безпеки і оборони, соціального захисту наших військовиків, пенсійної реформи тощо.

Пропоную переходити до голосування і не витратити час.

Фракція буде голосувати за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про зміну і встановлення меж міста Ромни Роменського району Сумської області» ([№ 10227](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Постанову ухвалено.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту інформації та кіберзахисту державних інформаційних ресурсів, об'єктів критичної інформаційної інфраструктури» ([№ 11290](#)). Це друге читання.

Запрошую представника комітету на трибуну. Будь ласка, пане Федієнко.

Колеги, далеко не розходьтєся, у нас такий порядок: 7 хвилин – пані Юлія Сірко (тепер так), далі будуть виступи від фракції «Європейська солідарність», було заявлено, що 2 хвилини, і переходимо, напевно, до прийняття рішення. А, ще Мокан – 2 хвилини. Добре. І Разумков – 2 хвилини.

Давайте почнемо з пані Юлії, а далі розберемося. Будь ласка.

СІРКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний

багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Законопроект про кібербезпеку, безумовно, потрібний. Це потрібно для того, щоб ми не мали таких інцидентів, як у грудні, коли фактично всі дані українців були вкрадені з державних реєстрів російськими хакерами. Тепер росіяни не будуть помилятися з даними українців, вони їх, на жаль, мають в асортименті. Мабуть, цей законопроект треба було приймати багато років тому, як і діяти щодо кіберзахисту, бо віддати ворогу одне з найціннішого, що в нас є, – дані наших громадян – це небезпечно, власне кажучи, це злочин.

Безумовно, ми підтримуємо прийняття закону, яким буде регулюватися кіберзахист, що дасть змогу посилити кібербезпеку нашої держави. Але цей законопроект стосується не тільки кіберзахисту, у ньому є достатньо великі прогалини і загрози стосовно того, що у разі його прийняття, він може не ефективно захищати українські дані, а перетворитися на велику корупційну годівницю. Власне, у ньому є три, скажімо так, великі проблеми, розв'язання яких я запропонувала у своїх 38 поправках. На жаль, вони не були враховані, і законопроект залишився в тому вигляді, у якому його погодив комітет. Що це за три проблеми?

Перше. Таким законом насамперед повинен був регулюватися кіберзахист державних органів влади і державних підприємств, а тепер чомусь його дія поширюватиметься на абсолютно весь приватний сектор. Тобто будь-який субпідрядник, який має справу, наприклад, у ланцюжку з якимось державним підприємством або з підприємством, у якого є державне замовлення, фактично теж підпадає під перевірку, сертифікацію, акредитацію і всі драконівські заходи, які будуть визначатися Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України. Це не зовсім правильно, оскільки дія такого закону поширюється на підприємства, які нічого спільного з державними ресурсами не мають і не забезпечують кібербезпеку.

Друге. Це фактично, знаєте, створення такого величезного монстра з Держспецзв'язку, але ця служба і так ледве виконує свої функції. Постійні корупційні скандали, які виникають навколо Держспецзв'язку, теж викликають багато питань. Я вже не кажу про ті близько 50 мільярдів гривень, які були передані Держспецзв'язку для купівлі дронів. Потім виникають питання і щодо дронів, і щодо того, як вони закуповувалися. Тобто у нас Держспецзв'язок став основним відомством, яке купує дрони, займається критичною інфраструктурою та навчанням, а тепер ще й буде забезпечувати в усіх проявах кібербезпеку: формувати політику, реалізовувати її, здійснювати контроль, акредитацію, сертифікацію і навчання фахівців, погодження будь-якого кіберспеціаліста, якого найматимуть у державні органи влади або на державні підприємства. Тобто, знаєте, такі повноваження три в одному: самі собі пишемо правила, самі виконуємо або не виконуємо, трактуємо, як хочемо, і самі ж перевіряємо. Так не буває у державній службі. Певний час основною вимогою європейських, загалом міжнародних партнерів було розділення напряму формування політики

державними органами з її реалізацією. Це база для того, щоб не процвітала корупція в нашій країні.

І третє. Це, власне кажучи, те, що дія такого закону поширюватиметься не тільки на цивільні критичні об'єкти, а й на весь сектор оборони і безпеки. Це означає, що Держспецзв'язок буде також сертифікувати, акредитовувати, перевіряти підприємства оборонно-промислового комплексу. Чи правильно це, не знаю. Мабуть, під час воєнного стану це і правильно, але точно не за мирного життя, де є наші зобов'язання перед міжнародними партнерами адаптувати європейські та натовські програми, зокрема щодо кіберзахисту. І тут наш Держспецзв'язок буде видавати дозволи, акредитації, сертифікації програмам, які давно вже діють у НАТО, ЄС або просто в країнах західного світу, країнах-партнерах. Є велике питання щодо того, чи це правильно робити і поширювати дію такого закону на сектор оборони і безпеки.

Ми говорили з колегами з комітету і автором законопроекту, мене запевнили, що цей проект погоджений з Європейською радою, а також відповідає нашим зобов'язанням щодо імплементації директиви. Я не бачила жодного листа, який це підтверджував би. Ані Європейська рада, ані Європейська комісія, ані відповідні європейські органи поки що такого листа не надіслали. Але якщо це так, то ми очікуємо цей лист найближчим часом, щоб переконати колег у тому, що законопроект дійсно відповідає нашим зобов'язанням, відповідає директиві і буде у найкращий спосіб сприяти збереженню даних наших громадян, а також, власне, захисту України від постійних кібератак росіян, і не тільки росіян, але і їх колег, я так сказала би.

Тому чекаємо всі ці документи, а до цього ми не готові підтримувати цей законопроект, оскільки до нього більше запитань, ніж дається ним відповідей. Якщо Європейська комісія все-таки надішле листа, можливо, ми подивимося на цей законопроект по-іншому. На сьогодні таких даних у нас немає.

Ми утримуємося від підтримки цього законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Фріз Ірина Василівна, фракція «Європейська солідарність». Дві хвилини. Будь ласка.

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Законопроект як ініціатива, дійсно, є вкрай потрібним, тут немає чого заперечувати. Але якщо ми повернемося до змістовної частини, то низка зауважень, яка була висловлена у висновку Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, потім закріплена Головним юридичним управлінням, наразі зберігається щодо змісту законопроекту до другого читання, що унеможливило

його підтримку фракцією «Європейська солідарність» у тому вигляді, у якому він вноситься.

Якщо брати де-юре і де-факто, то п'ятьма комітетськими поправками майже повністю змінено зміст законопроекту. Він несе певні ризики, зокрема це монополізація і розширення повноважень, я сказала би дискреція повноважень Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України (ДССЗІ), що викликає, без сумніву, більше питань, ніж дається відповідей цим законопроектом.

Водночас ми говоримо, що законопроект відповідає нашим зобов'язанням перед партнерами щодо Плану для *Ukraine Facility*. Але якщо навіть взяти ту саму директиву NIS2, то він не містить повністю тих рекомендацій, які є в ній. Ми наголошуємо на знов-таки відсутності зовнішнього аудиту щодо рішень ДССЗІ, відсутності механізмів контролю за ухваленням рішень ДССЗІ, розширенні повноважень ДССЗІ, певній правовій невизначеності окремих норм, які є в проекті, відсутності врегулювання правової колізії, що виникає внаслідок прийняття законопроекту щодо регулювання питань кібербезпеки на фінансовому ринку, зокрема з Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку. Також викликає питання те, що законопроект не готовий...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко – 3 хвилини. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні колеги, ми продовжуємо розгляд питань. Цього разу питання, до обговорення якого ми перейшли, хоча б стосується захисту інформації та кіберзахисту, має якусь актуальність, а не ті якісь дурні питання, які просто, м'яко кажучи, не нагальні.

До речі, коли я говорив про Ромни (це наша Сумщина) і те, що відбувається на Сумщині, на її кордонах зараз, це суперважлива тема, але знову про це не говорить Верховна Рада, не займається питанням Сумщини. Простіше змінювати межі міст, що і так існують тисячу років, для них це теж необхідно, але все-таки це завдання миру, а не завдання війни. А під час війни головне – це все, що пов'язано з безпекою.

Я вже сказав про те, що Верховна Рада повністю закрила очі на питання міжнародної політики, але, на жаль, Верховна Рада також повністю закрила очі на питання наших військовиків. Особливо мене, знаєте, «радують» оці «яструби», які літають тут, правда, якимось у Києві літають, і кричать, що воюємо далі до останнього українця без тих чи цих союзників, жодних. Тобто тут, у Києві, напевно, простіше. Є ще такі, які з-за кордону це кричать. Це взагалі клас, супер, молодці.

Так щось ці «яструби» не порушують питання щодо зарплат військовиків. А хто ті, хто буде боронити і так далі? Ви не хочете нарешті вирішити питання, щоб люди отримували гроші за перший контракт, щоб запрацювала програма доступної іпотеки, щоб 1 мільйон гривень за контракт виплачували не тільки

тим молодим хлопцям, хто зараз піде? Мені пишуть хлопці, яким 20-23 роки, про те, що вони вже рік добровольці, але наче не потрібні, їм не треба виплачувати 1 мільйон, хоча пішли, не чекаючи нічого, тобто вони просто дурні, що батьківщину пішли захищати, чи як? Ну як так можна робити? Ні, ці питання ніхто не розглядає, ніхто. Вони не потрібні.

Президент не підписує закон стосовно обмежено придатних віком від 18 до 25 років – не потрібно. Ніхто не займається питанням обмежено придатних, яких повиводили поза штат. Так, це колишня категорія обмежено придатних, але ці люди, на жаль, залишилися поза штатом. Ви знаєте, скільки вони отримують? Ну, 700-800 гривень на місяць. Ні, не треба ними займатися.

Тобто ці «яструби», які тут так «яструбиним» своїм криком кричать на всіх і летять там, ой-ой-ой. Чого ж ви не займетеся питанням війська, яке має це ой-ой-ой робити? Хто буде це ой-ой-ой робити? Хто буде захищати, коли ви повністю нехтуєте питаннями війська, демографії – майбутнього України, зарплат учителів, міжнародної політики, усього того, чим має займатися Верховна Рада?..

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Мокан – 2 хвилини. Якщо будете наполягати на поправці, то скажіть на якій.

МОКАН В.І., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Я подавав більше поправок, колеги, але мене цікавить позиція комітету щодо двох, ідеться про поправки 239 і 246. Прошу надати обґрунтування, чому вони відхилені.

Про що йдеться? Ідеться про те, що інформацію про кібератаки хочуть зробити для громадян закритою і з обмеженим доступом. Я не думаю, що закриття і приховування від суспільства інформації про кібератаки на державні реєстри чи інші інформаційно-комунікаційні ресурси держави розв'яже проблему щодо цих кібератак. Хотілося б почути аргументацію, для чого це робиться.

Крім того, у наступному абзаці йде мова про те, що Кабінет Міністрів України буде у ручному режимі вирішувати питання про порядок і підстави розкриття цієї інформації.

Двома своїми поправками я пропоную все-таки не приховувати від суспільства дані про такі інциденти. І чи буду я просити ці поправки ставити на голосування, чи не буду залежатиме від того, наскільки обґрунтовано вони були відхилені. Прошу комітет озвучити цю аргументацію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Будь ласка.

ФЕДІЄНКО О.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний

багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Позиція комітету така: ці поправки були відхилені, але їх положення збережені в контексті того, що про сам факт кібератаки, звісно, буде дозволено тій або іншій державній інституції повідомляти суспільству, але питання розкриття деталей кібератаки буде врегульовано Кабінетом Міністрів України. Ми застосували саме той механізм, який уже задіяли, коли заборонили фотографувати під час кінетичної атаки, щоб у реальному часі ворог не міг відстежувати наслідки відповідної атаки. Про що ми кажемо? Якщо сталася кібератака, так, ми про неї скажемо, але питання розкриття інформації щодо механіки і наслідків цієї кібератаки буде врегульовано постановою Кабінету Міністрів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будете наполягати на голосуванні поправок? Не будете.

Колеги, чи правильно я розумію, що поправки для врахування у нас на сьогодні вичерпані? Добре.

Шановні колеги, хочу констатувати, що розгляд питань порядку денного на сьогодні не завершено, але я дякую всім за результативну роботу.

Оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую про необхідність непоширення інформації щодо його початку.

Працюємо далі заради майбутнього України. Слава Україні!